

Интерно
гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије
Београд, Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА

Љубомир Драгањац

Година VIII ■ Број 82 ■ Октобар 2010.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Миладин Петровић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић, Крсман Милошевић,
мр Александар Симоновски

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Ранко Бабић (Ниш), Предраг Добић
(Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић (Подгорица),
Ило Михајловски (Чачак),
Петар Кнежевић (Београд), Будимир М.
Попадић (Нови Сад), мр Александар
Симоновски (Крушевача),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
М. Чуљић, М. Петровић,
, дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

ДИСТРИБУЦИЈА
Павле Лучић

Лист излази месечно.
Тираж: 2. 600 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд
Адреса, Београд, Браће Југовића 19
Ел. пошта: logosmil@yahoo.com

ISSN 1452-3809

9 771 452 380002

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Снимио
Миладин
Петровић

Зашто судска писма не долазе до Фонда СОВО

НАРЕДБА О “ИЗБЕГАВАЊУ ПОШТАРА”

Пре двадесетак година неки наши врхунски спортисти избегавали су служење војног рока. Бежали су од поштара и ништа нису потписивали. Позиви су се враћали са назнаком “непознат на кућној адреси” или “није тражио позив”

што је нервирало поједине војне руководиоце, па су претили полицијом чак и чувеним репрезентативцима.

Сада се догађа нешто супротно. Сада војне установе избегавају да приме пошиљке – судска писма и да их уруче Фонду СОВО у Београду. Будући да им у последње време приспева велики број судских писама, овлашћена лица Војске Србије одбијају да их преузму и потпишу повратнице захтевајући да се повратнице накнадно потписују и враћају пошиљаоцима.

Удружење ВПС од Јавног предузећа ПТТ саобраћај „Србија“ тражило објашњење и добило одговор у коме се, између остalog, каже: “Предузеће није у могућности да уручује судска писма уз накнадно потписивање повратница јер је то у супротности са важећим прописима. С тим у вези, Војска Србије је обуставила преузимање свих поштанских пошиљака од 19. августа 2010. године те су све пошиљке враћене са констатацијом „није тражио“. Од 2. септембра Војска РС је преиначила своју одлуку и донела наредбу која подразумева преузимање свих пошиљака изузев судских писама.

С обзиром да поштарима није омогућен приступ војним установама,

Предузеће уручење пошиљака војним установама врши искључиво путем поштанског прегратка у складу са важећим прописима. У случају да прималац не преузима пошиљке, Предузеће нема начина да их уручи и исте враћа пошиљаоцу са констатацијом *није тражио* што је случај и са спорним судским пошиљкама...”

Поводом таквог поступања овлашћених лица Војске, председник Удружења ВПС
Љубомир Драгањац, 25. октобра ове године, од министра одбране
Драгана Шутановца затражио је став и мишљење по том питању. У том допису се, између остalog, истиче:

“Овако поступање војних јединица - да одбијају да приме судске пошиљке и да их не уручују Фонду за СОВО - изазива велико нездадовољство код војних пензионера јер нису у могућности да остваре своја тражена а законом припадајућа права.”

Из тога разлога обраћамо Вам се, господине министре, да се овај проблем разреши и судска писма на прописани начин уручују Фонду за СОВО како би странка у законском року остваривала своја тражена права.”

За очекивати је да министар неће подржати оне који су донели наредбу да се обустави примање судских писама.

Озбиљној институцији није својствено да њена службена лица беже од поштара или да га гледају кроз “шијунку” не отварајући врата.

Миладин Петровић

Главни одбор УВПС о дугу према корисницима војне пензије

НЕПРИХВАТЉИВА РЕШЕЊА У НАЦРТУ ЗАКОНА

Имајући у виду досадашње понашање Фонда за СОВО и Владе, као и неуставно и незаконито решење у погледу исплате дуга садржано у Нацрту закона, неизвесно је да ли ће и када дуг бити исплаћен, па се препоручује да они који су тужбе поднели наставе парнице до исплате дуга у целини, а они који тужбе нису поднели да то учине до 30.11.2010. године и тако прекину ток застарења потраживања исплате дуга

Четврта седница Главног одбора УВПС, која је одржана 21. октобра ове године у Медија центру Министарства одбране у Београду, имала је само једну тачку дневног реда: "Разматрање проблематике дуга према корисницима војне пензије насталог неисплаћивањем дела пензија у периоду од 1. августа 2004. до 30. новембра 2007. године и доношење закључака по том питању".

Поздравивши присутне, председник УВПС Љубомир Драгањац истакао је важност седнице и велику одговорност коју Главни одбор има пред чланством УВПС чија се права годинама грубо крше.

Рекао је да неће подносити уводно излагање како не би наметао став руководства и како би омогућио што квалитетнију расправу. А, после једногласног усвајања дневног реда, предложио је да у Комисији за израду закључака буду: Светомир Обренчевић, Марко Неговановић, Остоја Поповић, mr Драгутин Страхињић и Обрад Миленковић, што је такође једногласно прихваћено.

Четири састанка Радне групе

Пре седнице чланови Главног одбора, поред осталих материјала, имали су и информацију о раду Радне групе за припрему прописа у вези са решавањем дуга према корисницима војне пензије, коју су сачинили чланови те Радне групе из Удружења војних пензионера Србије (три члана). У тој информацији се, између остalog, наводи:

"Радну групу формирало је Министарство финансија 9. јула 2010. године, са задатком да припреми пропис којим ће се системски уредити начин, поступак и динамика исплате доспелих, а неизмирених обавеза према корисницима војне пензије, које су настале по прописима из пензиј-

Удружење очекује помоћ од Министарства одбране: детаљ са састанка са министром одбране Драганом Шутановцем

ског и инвалидског осигурања војних осигураника до ступања на снагу Закона о Војсци Србије. Радну групу чинили су: по један представник министарства правде, одбране, рада и социјалне политике и финансија, Фонда за СОВО, Фонда ПИО и три представника УВПС (Љубомир Драгањац, Светомир Обренчевић и Остоја Поповић), а председник је био представник Министарства финансија.

Радна група је одржала четири састанка. На првом, конститутивном састанку, 23. јула 2010, није било расправе, већ је договорено да чланови радне групе доставе писано своје ставове по предметној проблематици. Покушај председника Радне групе да наметне расправу по питању да ли КВП имају право на наплату предметног дуга енергично су одбили представници УВПС и то питање више није покретано.

Представници УВПС су доставили председнику Радне групе ставове Удружења, које је размотрio и вери-

фиковао Главни одбор на седници од 30. јула 2010. године.

На другој седници, одржаној 10. септембра 2010, чланови Радне групе су изнели становиште органа које представљају, па је закључено да председник радне групе обезбеди израду нацрта уредбе на основу изнетих ставова чланова Радне групе.

Дан пре одржавања треће седнице, 26. септембра 2010. године, члановима радне групе из УВПС је факсом достављен нацрт Уредбе о начину, поступку и динамици измирења доспелих, а неизмирених обавеза према корисницима војне пензије на који су представници УВПС ставили примедбе и предлоге за дораду.

Извесне примедбе, неке подударне са нашим, ставили су и остали чланови радне групе, па је закључено да председник радне групе обезбеди кориговање и дораду прописа у складу са примедбама.

Дан пре одржавања четврте односно последње седнице, 11. октобра

НАЦРТ ЗАКОНА

о претварању доспелих, а неизмирених обавеза према корисницима војних пензија у јавни дуг Републике Србије

Предмет уређивања Члан 1.

Овим Законом уређује се начин, поступак и динамика измиривања доспелих а неизмирених обавеза насталих према корисницима војних пензија по основу делимичног усклађивања пензија и новчаних накнада утврђених Законом о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ“, број 43/94, 28/96, 44/99, 74/99, 3/02 и 37/02 и „Службени лист СЦГ“, бр. 7/05 и 44/05) у периоду 01.августа 2004 до 31. новембра 2007. године, као и начин обезбеђења средстава за ове намене.

Износ обавеза Члан 2.

Република Србија (у даљем тексту: Република) преузима као Јавни дуг Републике обавезе Фонда за социјално осигурање војних осигураника (у даљем тексту: Фонд) по основу исплате доспелих а неизмирених обавеза насталих по основу делимичног усклађивања пензија и новчаних накнада према корисницима војних пензија из члана 1. овог Закона, у укупном номиналном износу од 3.957.474.704 динара.

На неизмирене обавезе из става 1. овог члана, обрачунава се законска затезна камата за период од дана доспелости појединачног месечног износа закључно са 31.12. 2010. године.

Укупан износ обавеза који је утврђен одредбама става 1. и 2. овог члана представља коначну обавезу Републике по овом Закону.

Средства за измиривање обавеза Члан 3.

Средства за измиривање обавеза из члана 1. овог Закона обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Начин и динамика измиривања обавеза Члан 4.

Обавезе по основу дуга према лицима која остварују права у складу са овим Законом по основу доспелих а неизмирених обавеза према корисницима војних пензија из члана 1. овог Закона, Република ће исплаћивати до износа из члана 2. став 1. и 2. овог Закона, у висини и према следећој динамици:

-у 2011. години – у висини 1/3 укупног износа обавеза утврђене за корисника права увећаног за износ камате у складу са чланом 2. став 2. овог Закона, која се обрачунава за период од 1. јануара 2011. до дана исплате у 2011. години;

-у 2012 години – у висини 1/3 укупног износа обавезе утврђене за корисника права увећаног за износ камате у складу са чланом 2. став 2. овог Закона, која се обрачу-

нава за период од 1. јануара 2011. до дана исплате у 2012. години;

- у 2013. години - у висини 1/3 укупног износа обавезе утврђене за корисника права увећаног за износ камате у складу са чланом 2. став 2. овог Закона, која се обрачунава за период од 1. јануара 2011. до дана исплате у 2013. години;

Влада ће својим актима одредити датуме измиривања обавеза корисницима права односно датума исплате, у складу са динамиком из става 1. овог члана.

Обављање административних послова Члан 5.

Административне послове у вези са измиривањем обавеза корисницима права, као и послове утврђивања висине укупних потраживања по сваком кориснику права вршиће Фонд.

Република ће ради измиривања доспелих а неизмирених обавеза насталих по основу делимичног усклађивања пензија и новчаних накнада према корисницима војних пензија Фонду преносити средства за измиривање обавеза из члана 2. овог Закона у складу са динамиком из члана 4. овог Закона.

Члан 6.

Фонд ће ближе уредити начин утврђивања висине укупних потраживања по сваком кориснику, као и начин исплате потраживања која се остварују по одредбама овог Закона.

О висини потраживања из става 1. овог члана и начину његове исплате Фонд ће обавестити корисника права.

Члан 7.

Па обавезе утврђене одредбама овог Закона, према корисницима не обрачунава се и не плаћа допринос на име обавезног здравственог осигурања.

Прекид парничних поступака Члан 8.

Даном ступања на снагу Закона прекидају се сви започети парнични поступци у којима се туженим захтевом потражује дуг по основу делимичног усклађивања пензија и новчаних накнада и не могу бити постављени до 1. јануара 2014. године.

Прелазне и завршне одредбе Члан 9.

Одредбе овог Закона односе се на кориснике војних пензија и новчаних накнада који су та права остварили до дана ступања на снагу Закона о Војсци Србије („Службени гласник Републике Србије“, број 116/07 и 88/09).

Члан 10.

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

05 Број:
У Београду 2010. године

ВЛАДА
ПОТПРЕДСЕДНИК

2010, нашим представницима је факсом достављен нацрт Закона о претварању доспелих, а неизмирених обавеза према корисницима војних пензија у јавни дуг Републике Србије.

Оспорена уставност и законитост

Представници Удружења су оспорили уставност, законитост и

правичност решења садржаних у предметном нацрту. Председник Радне групе је одбацио наше примедбе и предлоге, а остали чланови Радне групе се о њима нису изјаснили.

Председник Радне групе је изјавио да даљих састанака неће бити, а Влади ће бити достављен предлог Закона са решењима садржаним у нацрту, ради достављања Скупштини на усвајање по хитном поступку.“

Чланови Радне групе из УВПС (три члана) на крају су закључили:

„Ради даљих активности Удружења према Влади Србије, односно формулисању предлога амандмана на коначни предлог Закона, као и давања адекватних савета оштећеним КВП, неопходно је да Главни одбор донесе за-

кључке по следећим битним питањима:

1) Да ли се прихвати рок од три године за исплату дуга, односно који би рок био прихватљив;

2) Да ли се прихвати решење из чл. 8. Нацрта закона, односно прекид започетих парница до истека рока за исплату дуга;

3) Да ли се прихвати решење из Нацрта по коме парнични трошкови нису обухваћени као део предметног дуга, и

4) Какву препоруку дати оштећеним КВП у погледу настављања покренутих парница, односно покретања нових.“

Пензију нису зарадили парадирањем него тешком муком

Неопходно благовремено и објективно информисање:
детаљ са скупа у Нишу

ЗАКЉУЧЦИ ГЛАВНОГ ОДБОРА

На основу спроведене расправе на 4. седници Главног одбора Скупштине УВПС по 1. тачки дневног реда „Разматрање проблематике дуга према корисницима војне пензије насталог неисплаћивањем дела пензија у периоду од 1. 8. 2004. до 30.11.2007. године, и доношење закључака по том питању“, Главни одбор је једногласно усвојио следеће закључке:

1. За оштећене КВП неприхватљива су следеће решења садржана у нацрту Закона о претварању доспелих, а неизмирених обавеза према корисницима војне пензије у јавни дуг Републике Србије:

- Да се дуг исплати за три године, од 1. 1. 2011 до 31. 12. 2013. године;
- Да се започете парнице прекину и не могу бити настављене до 1. 1. 2014. и
- Да се у јавни дуг не преузимају парнични трошкови.

2. Подржавају се ставови чланова радне групе из УВПС:

- Да рок за исплату дуга буде најдуже једна година почев од 1. 1. 2011. године;
- Да се брише одредба којом се прописује прекид парница;
- Да парнични трошкови буду обухваћени преузетим јавним дугом.

3. Обавезују се чланови радне групе из УВПС да одговарајуће амандмане на нацрт предметног закона неодложно доставе Влади Србије.

4. Надлежни органи Удружења треба да остваре одговарајуће контакте са ресорним органима Владе и посланичким групама, као и адвокатском комором, ради постизања политичке и стручне подршке законитом решењу предметног дуга.

5. О даљем току решавања исплате дуга, редовно обавештавати чланство.

6. Имајући у виду досадашње поношање Фонда за СОВО и Владе, као и неуставна и незаконита решења у погледу исплате дуга садржана у нацрту закона, неизвесно је да ли ће и када дуг бити исплаћен, па се препоручује да они који су тужбе поднели наставе парнице до исплате дуга у целини, а они који тужбе нису поднели да то учине до 30.11.2010. године и тако избегну застарење потраживања исплате дуга, које иначе наступа тог датума.

Живот пише тужне приче

БЕСКУЋНИЦИ

Утвој години од осам бројева издања часописа "Ветеран" само у два броја нема чланка о бескућницима, а у свим осталим неко о томе пише.

У „Ветерану“ бр. 76 чланак господина Рабреновића „Грађани сивог дома“ сличковито и опширно приказује живот бескућника.

Нажалост, ту око нас има и војних бескућника за које скоро нико не зна и који нису ни чули за Удружење војних бескућника. Поједици немају ни молбу за стан. То су све избеглице из Хрватске. Дојеше у Србију и насељише се по селима, удаљени од града и гарнизона без ичега за живот. Један од њих је Радослав Радојковић, рођен 1943. године у селу Каоник, у подножју планине Буковик, у општини Ражањ. Пешадијску подофицирску школу завршио је у Сарајеву 1960. године. Службовао је у Клани, Госпићу, Јасиковцу и Перушићу. Супруга му је из околине Госпића. Пензионисан је 1967. године, као старији водник, против своје воље. То је била тзв. политичка пензија. Исте године добија стан у Ријеци, где живи са супругом и ћерком до 1991. године када је почело повлачење ЈНА из Хрватске. Са једном јединицом пошао је и он, али се после предомислио и вратио кући, породици. Кад га је комшија видео да се вратио, рекао му је да одмах бежи јер ће у току ноћи бити ликвидиран. Видећи да нема друге, Радослав га је послушао. Комшијин пријатељ одвео га је до Јадранске магистрале и захелено му срећан пут. Убрзо је угледао возило из правца Ријеке и зауставио га. Питао је возача где иде и хоће ли да га повезе. Овај му је рекао да неког сели и да вози до Дубровника. „Повешћу те, али не у кабини. Пењи се на каросерију и сакриј се између ствари.“ Колико је вожња трајала и куда су све пролазили незнана. Возач је негде зауставио возило и отишао, а Радослав радознао, сишао је са каросерије, погледао лево-десно и видео возача ис-

пред кафандом како нешто једе. Приђе му и пита га: „Где смо? Извини!“ „Ја сам заборавио на тебе, хоћеш ли да једеш? – питао га је. „Хоћу. Које је ово место?“ „Неум. Ту испред Дубровника. Ова цеста испред нас води за Мостар“.

Радослав се захвалио и кренуо путем према Мостару. Убрзо га је стигла колона војних возила са војницима ЈНА. Зауставио је прво возило и питао где иду. „За Бањалуку“, рекли су му и он се укrcао у једно од возила. Стигао је у Бањалуку и опет пронашао другу колону возила која је ишла за Београд. Кад је стигао у Београд ноћи је у хотелу „Бристол“, као турист. Морао је да плати преноћиште и храну. Тражио је да га сместе као избеглицу пошто није примао пензију. Послали су га на Тару у хотел. И ту је све морао да плати. Са Таре је отишао у Крушевац. Јавио се команди гарнизона и поднео молбу за стан. У Крушевцу није могао да остане, јер је остао без паре па долази у Алексинац, а молбу за стан преноси у гарнизон Алексинац. Да би се прехранio, ради по селима разне послове. После три месеца добија пензију. Нашао је стан (једну собу) у селу Суботинац, у општини Алексинац.

Више пута је писао и молио да му одељење за стамбене послове Управе за традицију, стандард и ветеране да обавештење у којој је групи и који је по реду. Добијени одговор је био: „Доставите нам решење о станарском праву“. Супруга и ћерка остале су у стану и није било могуће да добије решење из Ријеке. Како „да му је и супруга припремала ликвидацију“.

Понуђен му је кредит за стан, а он и даље чека да му се реши стамбено питање. Можда ће му се, каже, испunitи жеља до 2030.

У још тежем положају је Светолик Мильковић, пензионисани заставник из села Дуго поље, општина Соко Бања. Има два сина. Један је са њим, а за другог незна где је; завршио је поморску школу и от-

Из Фонда за СОВО

СВАКОМ ПЕТОМ КВП 5000 ДИНАРА

Поводом исплате једнократне новчане помоћи од 5000 динара КВП чији је износ пензије мањи од 30.000 динара, из Фонда за СОВО смо добили следећу информацију:

„Закључком Владе Републике Србије 05 број: 401-6678/2010 од 16. септембра 2010. године одобрена је исплата једнократне помоћи у износу од по 5.000,00 динара свим пензионерима Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање и Фонда за социјално осигурање војних осигураника чији износи месечне пензије не прелазе 29.999,99 динара а који имају пребивалиште на територији Републике Србије.

Поступајући по наведеном Закључку Владе Републике Србије, Фонд за СОВО је установио да право на исплату једнократне помоћи у износу од 5.000,00 динара испуњава 9.303 корисника војне пензије.

Након добијања обавештења од Министарства рада и социјалне политике да су обезбеђена средства за исплату једнократне помоћи, Фонд за СОВО је формирао исплатну документацију по исплатиоцима и извршио пренос новчаних средстава дана 15.10. 2010. године.

Укупан износ исплаћене једнократне помоћи за кориснике војне пензије износи 46.515.000,00 динара.

Уплата једнократне помоћи у износу од 5.000,00 динара на текуће рачуне корисника војне пензије извршена је дана 16.10.2010. године.“

плавио трговачким бродом и о њему ништа није чуо четири године.

Станује у недовршеној викендци са две просторије. Викендци се налази у подножју планине Девије. Удаљена је од пута Соко Бања - Књажевац пет километара. Са супругом и сином једва је извукao главу из Задра, без ичега. Како је дошао до села Дуго поље, дуга је прича. У том селу имао је рођаке и неке познаннице. Сељаци су прикупили основне ствари: стари шпорет, две клупе, сто и стару ћебад. Спавали су на даскама и слами...

Молбу за стан није поднео и незна коме да је поднесе. За сада му нико не може помоћи. Пре три године смо га обишли и направили захтев за једнократну новчану помоћ. Добио ју је захваљујући команданту гарнизона Алексинац који је дао возило да га посетимо. Оваквих случајева има још, али су други у нешто бољој ситуацији и све су то заставници, старији људи, оболели, без довољно средстава за живот и сви су избеглици из Хрватске: Ријеке, Задра, Шибеника...

Добросав Алексић

ОКТОБАРСКА ДОДЕЛА СТАНОВА

Стамбена комисија на седници од 13.10. 2010. године доделила 5 станова - у Апгину, Београду, Врању и Зајечару на основу Одлуке о расподели становова број 97-3/10 од 31. 3.2010. године, са пресеком стања на дан 26.2.2010. године, и 1 стан у Зајечару на основу Одлуке о расподели становова број 97-7/10 од 4.06.2010. године, са пресеком стања на дан 14.5.2010. године.

Одлуком о расподели становова број 97-3/10 од 31. 3.2010. године, са пресеком стања на дан 26. 2. 2010. године, укупно је определено 88 станова, од којих је Стамбена комисија до сада доделила 85 станова, а још није додељено 3 стана.

Одлуком о расподели становова број 97-7/10 од 4.06.2010. године, са пресеком стања на дан 14. 5.2010. године, укупно је определено 24 стана, од којих је Стамбена комисија до сада доделила 14 станова, а још није додељено 10 станова.

Доделу преосталих становова, извршиће Стамбена комисија по окончању поступка провере стамбеног статуса (право на поврат станова у отцепљеним републикама, признавање болести по налазу Више војно лекарске комисије, пребивалиште за носиоца права и чланове његовог породичног домаћинства и друго) за лица која се налазе на ранги листама и интересенти су за исте.

Изводи из донетих решења са ранги листама лица која су добила станове, налазе се на огласној табли Управе за традицију, стандард и ветеране, ул. Крунска 13 Београд, а достављени су и свим организацијским јединицама и установама МО и ВС (Сајт МО)

Хоће ли се Влада Србије најзад осврнути на захтеве војних пензионера

АМАНДМАНИМА ПРОТИВ УКИДАЊА СТЕЧЕНИХ ПРАВА

Ово је и добра прилика да потпредседник Владе др Јован Кркобабић најзад озбиљно стане иза предлога УВПС јер војни пензионери то од њега очекују. Сурова реалност их нагони на размишљање да је дошло време да траже заштиту од оних који стварно хоће и могу да их заштите.

Влада Србије ових дана повукла је из скупштинске процедуре Предлог Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању. У саопштењу наводи да је отворена за дијалог и разматрање свих спорних питања у вези са тим законом, као и да ће тај акт у кратком року бити враћен у скупштинску процедуру. Тај изненадни потез Владе, који је изненадио чак и потпредседника Јована Кркобабића, по свему судећи, повучен је због најаве синдикалних протеста. Пет синдикалних организација у Србији најавило је масовне протесте јер је за њих било неприхватљиво предложено решење и то што га је Влада усвојила, пре него што га је разматарао Економско-социјални савет. Предлогом спорних измена Закона о пензијско-инвалидском осигурању били су, поред осталог, предвиђени знатно строжи услови за одлазак у пензију. Изменама се повећавају и услови за добијање породичне пензије, и услови за одлазак у пензију полицијских службеника, војних лица, службеника пореске полиције, припадника Безбедносно информативне агенције и појединачних припадника Министарства спољних послова.

Иако се потпредседник Кркобабић, како су медији известили, није слагао са повлачењем Закона из процедуре, то повлачење би можда могло да одговара војним пензионерима. Удружење војних пензионера је још у септембру надлежнима упутило акт под насловом „Примедбе и предлози амандмана на Предлог Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању“. А, с друге стране, Влада у свом саопштењу истиче да је отворена за дијалог и разматрање свих спорних питања у вези са Законом. И, сад, ако је то Владино саопштење искрено, онда је ово права прилика да Влада коначно обрати пажњу на захтеве војних пензионера који годинама покушавају да одбране стечена права, и да поврате она која су им бесправно одузета. Сада је права прилика да и потпредседник и председник Владе кажу:

„Чекајте мало, да видимо шта и ови војни пензионери траже. Годинама их игноришемо а не би требало, јер њих је 50.000 а са члановима породице има их најмање 250.000!“

Видећемо ускоро да ли ће се тако нешто додогодити. Да ли ће Влада уважити примедбе и предлоге амандмана на предлог поменутог закона, које је Удружење ВПС упутило надлежнима. У том предлогу амандмана Удружење још једном подсећа надлежне да је интегрисање система социјалног осигурања војних осигураника у јединствени систем ПИО Републике Србије несврснисходно и без упоришта у релевантним факторима. Такво решење, према оцени Удружења, по свему судећи, имаће негативне ефekte по сегмент одбране, јер специфична војна професија се никако не може третирати као обична.

Они који сада одлучују о месту социјалног осигурања војних осигураника требало би да знају барем неколико важних чињеница. Рецимо, војне пензије су у Србији уведене пре 175 година (1835) и све до доношења Закона о Војсци Србије (2007. године), сем од 1945. до 1972, биле су уређене законима о војсци, што је било један од стубова високо цењеног статуса службе у војсци.

Војна професија је специфична, а популација војних пензионера се по многим релевантним чиниоцима битно разликује од цивилних пензионера. Карактеришу је бављење оружаном делатношћу; повећани

степен напрезања и ризика; униформност, субординација и дисциплина; посебни услови рада; ограничавање неких права; неопходност психофизичког здравља и стабилности војних лица; императив непрекидног усавршавања и тако даље. По образовој структури – високо стручну спрему има 60,12 одсто, вишу 7,39 одсто и средњу 32,49 одсто војних пензионера, док у Србији високу спрему има 6,52 одсто, вишу 4,46 одсто а средњу 42,08 одсто пензионера.

Пун радни стаж од 40 година има 50,51 одсто војних пензионера (од тога 13,03 одсто преко 40 година), изнад 35 година 28,80 одсто, а мање од 35 година само 20,29 одсто. Просечан радни стаж је сада 38 година, док је код цивила знатно краћи. Нажалост, и морталитет војних пензионера је велики, много већи него код цивила, а то није последица парадирања и привилегија него је последица претрпљених тегоба специфичне војне службе, једне од најтежих професија.

Баш због тих разлога, више од 85 одсто земаља света, са свих континента, има аутономно уређен систем војног ПИО, а само око 15 одсто њих има јединствено решење за све осигуранике. У Србији је, до 1. јануара 2008, војни систем ПИО био аутономно уређен, као у већини земаља света, а после тога је, из неких необјашњивих разлога, гурнут у јединствени ПИО Србије.

Због свих наведених разлога Удружење војних пензионера Србије предлаже:

„Да се подношењем одговарајућих амандмана на чланове 1, 10, 15, 20, 21, 23, 26, 31, 72, 74. и чл. 76. до 81. Предлога закона бришу све одредбе наведених чланова које се тичу уређивања пензи-

Горки плодови реформи: сусрет после више деценија

Куда иде систем СОВО?

јског и инвалидског осигурања ПВЛ.

Да се неодложно приступи изради и доношењу Закона о социјалном осигурању војних осигураника, чија би полазна основа била постојећа регулатива (поглавља XV и XVI Закона о Војсци Југославије и на тим одредбама заснована подзаконска регулатива), уз евентуалне корекције примерене изменењим релевантним факторима насталим променама у држави и Војсци...

Уколико претходни предлози не би били прихваћени, Удружење предлаже да се поднесу следећи амандmani:

(1) У односу на члан 33. Предлога, којим се новелира члан 80. Закона о ПИО, у целини подржавамо примедбе и предлоге Савеза пензионера Србије и репрезентативних синдиката Србије.

(2) Из члана 56. додаје се нови члан 56а, који гласи: У члану 155. став 4., на крају текста, додаје се реченица: једног представника корисника из осигурања за послених именује најбројније Удружење војних пензионера независно од броја својих чланова."

Удружење ВПС овај амандман обрашћа следећом аргументацијом:

„Специфичност војне службе и интереси војних осигураника који из тога произилазе намећу и оправдавају потребу да и војни пензионери, једнако као осигураници самосталних делатности и осигураници пољопривредници, буду заступљени у Управном одбору Фонда, а преко представника кога би именовало и разрешавало репрезентативно удружење војних пензионера. Сада је то Удружење војних пензионера Србије, које обухвата више од 70 одсто свих корис-

ника војне пензије, или обавља и послове који се тичу решавања статусних питања свих војних пензионера, како личних тако и породичних, без обзира да ли су чланови УВПС.“

У дружењу ње ВПС такође предлаже:

(3) Из члана 79. додаје се нови члан 79а, који гласи: Уколико је пензија професионалног војног лица пензионисаног до ступања на снагу овог закона мања од просечне пензије исплаћене професионалним војним лицима истога чина у децембру 2010. године, пензија ће се ванредно ускладити од 1. јануара 2011. године до тог износа.“

У образложењу овог предлога стоји:

„Одредбама члана 197. Закона о Војсци Србије стављен је ван снаге члан 261. Закона о Војсци Југославије, по коме су војне пензије усклађиване у проценту идентичном повећању (смањењу) плате активних војних лица. Истовремено, одредбама чл. 191. и 192. став 4. Закона о Војсци Србије задржан је дотадашњи начин утврђивања пензије војних лица: пензијски основ за обрачун висине војне пензије чини месечни износ плате без пореза и доприноса која војном осигуранику припада у месецу у којем му престаје служба, а пензија за пун пензијски стаж износи 85 одсто од тог пензијског основа.

Последица цитираних одредаба Закона о Војсци Србије су енормне, ничим оправдане, разлике у висини пензија војних лица истога чина и положаја пензионисаних пре 1. јануара 2008. године и после тог датума. Илустрације ради наводимо стање после повећања плате професионалних војних лица од 1. 1. 2008. године: пензија заставника прве класе пензионисаног закључно са 31.12. 2007. године износи 26.097 динара, а лица истог чина пензионисаног после тог датума износи 31.923 динара или 22,35 одсто више; пензија пуковника пензионисаног закључно са 31. 12. 2007. године износи 46.230 динара, а лица истог чина пензионисаног после тог датума 72.002 динара или 36 одсто више. Пензије лица пензионисаних после 1. октобра 2008. године су у просеку мање за око 15 одсто од пензија ПВЛ истога чина пензионисаних у периоду од 1. 1. до 30. септембра 2008. године иако им је исти пензијски основ, јер од 1. 10. 2008. године није

било повећања пензија, а од 1. 1. до 30.09.2008. године пензије су три пута усклађиване – повећаване.“

Удружење ВПС предлаже још један важан амандман:

(4) Из члана 80. Предлога додати нови члан 80а, који гласи: „У члану 218. Закона додају се нови ставови 4. и 5., који гласе: изузетно од одредбе става 2. овог члана, војни осигураници који су до дана ступања на снагу овог Закона остварили право из пензијског и инвалидског осигурања настављају да користе те права према закону по којем су их остварили.

Поступци за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника који су покренути, а нису окончани до ступања на снагу овог закона, окончаће се по прописима који су били на снази у време покретања поступка.“

Предлог овог амандмана Удружење образлаже следећим чињеницама:

„Одредбама чл. 80. Предлога прописује се примена Закона о ПИО у целини на војне осигуранике од 1. јануара 2012. године. Тај закон у односу на војне осигуранике представља нов пропис, што значи да би се њихова права из пензијског и инвалидског осигурања могла преиспитивати по одредбама чл. 218. ст. 1. и 2. Закона о ПИО, што није оправдано, нити је уставно, па такву могућност треба изричито искључити.

Одредбама става 2. члана 218. Закона о ПИО значи укидање или смањење већ, по ранијим прописима, остварених права, уколико нису утврђена и Законом о ПИО.

Таква одредба је у супротности са одредбама члана 197. Устава Републике Србије, као и одредбама члана 190. Закона о Војсци Србије, јер прописује ретроактивну примену Закона о ПИО у погледу већ стечених, односно остварених права по до тада важећим прописима, што се спречава одредбом предложеног става 4. овог члана.

Из истих разлога се предлаже и нови став 5. будући да су бројни случајеви у којима су војни осигураници покренули поступак за остварење права из пензијског и инвалидског осигурања, који нису, и неће бити, окончани до почетка примене Закона о ПИО, због незаконитог и неајурног поступања Фонда СОВО, па би изостанак ове одредбе значио ретроактивно укидање тех права.“

Ово кратко време, до враћања Предлога Закона у скupštinsku процедуру, сасвим је доволно да Влада Србије, поред синдикалних захтева, размотри и усвоји и оправдане захтеве војних пензионера изражене у Предлогу амандмана које је урадило Удружење војних пензионера Србије. Ово је и добра прилика да потпредседник Владе др Јован Кркобабић напокон озбиљно стане иза предлога УВПС јер војни пензионери то од њега очекују. Суррова реалност их нагони на размишљање да је дошло време да траже заштиту од оних који стварно хоће и могу да их заштите. Не траже ништа друго осим заштите већ стечених права која им се последњих година отимају.

М.М.П.

ИМА ЛИ ЖИВОТА ПОСЛЕ ПЕНЗИЈЕ

Јесен пензионерског незадовољства - од мирне старости до кључног политичког фактора. За будуће пензионере избора нема: или да раде до изнемогlostи, или да умиру брже

Имали неког међу онима који се приличу трећем добу а да није некад речено, или бар помислио: само да се домогнем пензије, па ћу да се опустим, да прочитам недочитане књиге, да се посветим мом хобију, да видим нешто од овог дивног света.

Нема. Али, илузије се брзо распраше. Пензија је обично мала, сустигну човека нове бриге и костобоље, па брзо почне да ишчезава и лепота "трећег доба".

Кад је француски председник Митеран, пре три деценије изгуроа закон да његови суграђани могу да иду у пензију и са 60, а не 65 година, Французи су пове-ровали да ће имати дововољно времена да осете чари животне јесени.

Србија за пензије издваја из БДП-а 13,2 одсто, а настојаће да то смањи на 10 процената. У том погледу исте муке муче и друге европске земље, неупоредиво богатије од наше. У Италији ситуација је гора: тамо на пензије одлази 14 одсто БДП, у Француској 13, а у Немачкој 8,7 процената.

Испало је да су се улудо и кратко радијали. Данас, три деценије касније, малтене целе Француска се дигла на ноге да брани илузије тог трећег доба, које никако да почне. Око три и по милиона грађана те земље изашло је на улице и блокирало живот у њеним градовима, престојући против новог Саркозијевог закона и пензијама. За разлику од Митерана, садашњи стнар Јелисејске палате мисли да рани одлазак у пензију, није пут у лепу старост, него у катастрофу. Његов закон предвиђа пензионисање са 62 године, а остварење пуне старосне пензије тек са 67 година живота.

На улицама Француске не демонстрирају само пензионери, него и радници и студенти. Први бране колико-толико добре пензије, а други своју пензионерску будућност, која није нимало светла. "Лепо је видети људе како протестују, написао је један француски новинар, али је тужно и сазнање да је то шта они раде чиста илузија".

Могло би се десити да је то тачно. За разлику од демографског бума у Азији и Африци, Европа је у сасвим другим мукама: њено становништво стари, а то ће рећи да људи овде дуже живе, а младих је све мање. Број пензионера је све већи. Ако је некада на једног пензионера долазило пет, па чак и десет запослених, данас се ствари крећу у правцу да ће се број оних који раде и оних који су у пензији, изједначити.

У Шпанији, на пример, сада на једног пензионера долазе четири запослена Шпанца, али ће у наредне три деценије тај однос бити такав да један запослен "издржава" једног пензионера. А то ће бити јако тешко и за једног и за другог. У нашој земљи на такав однос снага између пензионера и незапослених неће се уопште чекати. Он већ постоји.

Овде се отварају два озбиљна и болна питања за скоро све земље Европе: хоће ли будућим пензионерима, уз сва ова предузета и запречена подизања ста-росне границе, остати ишта од живота у том трећем, пензионерском добу, и друго, хоће ли пензије бити толике да људи могу да чекају мирну старост?

Одговор на оба ова питања је негативан: радиће се дуже, а примаће се мање у односу на зараду оних који раде.

Засада, Европљани у пензију одлазе у просеку са 61,5 година живота. На два запослена наслана се један пензионер. А да би се тај однос запослених и пензионера (2:1) одржао, прорачунала је Европска комисија ЕУ, биће потребно да се ста-росна граница за одлазак у пензију повећа на 67, а у наредне четири деценије чак на 70 година!

То ће готово обесмислити институцију пензије. Можда једино Јапанци неће зајалити што морају да раде целог живота. Са 70 година, слажу се стручњаци, човек није ни за пензију, а и питање да ли ће, са толиким радним веком и његов животни век трајати толико дуго као што се предвиђа.

И зато, другог избора нема, сем повећања старосне границе и дизања стопе доприноса. Овакав пензиони систем, тврде Саркозијеви саветници, мораће да пукне.

Једно је извесно - питање пензија ће све више трести Европу и свет. То неће мимоићи ни нашу земљу. У Србији власт и ММФ такође хоће да дижу старосну границу за пензију, а на једног пензионера долази једва 1,4 запослена. И пензионера је све више: сваке године стигне 85.000 нових, а са овог света оде њих 50.000.

Протесте пензионера и оних који ће се наћи у њиховој кожи, потхрањује и једно деликатно питање: могу ли праведно о пензијама да одлучују они који, не само да нису у пензији, него од пензије сигурно неће ни живети? И друго, откуд у расправама теза да државе, владе и фондови оволови пензиони терет не могу издржати, када пензија уопште није социјала. Свака пензија је је заређена до последње паре. Пензије, дакле, нису терет, него дуг онима који су деценијама одвајали за старе дане.

То јесте тачно, али у јесен живота у трећем добу неће, по свему судећи, унети никакав болијтак.

Борислав Лалић, "Вечерње новости"

Из Удружења војних пензионера Црне Горе

КОРАК ДО ДЕЛИМИЧНЕ ПРАВДЕ

Инвестициони удар захватио је ПВЛ и војне пензионере почетком 2002. године, незбог недовољног прилива финансијских средстава у Фонд СОВО и када није поштована Уредба да њихова примања износе 3:1 према просјечној плати. Затим, годинама пре стаде редовно усклађивање са трошковима живота. Тек 2006. и 2007. године успиједи повећање у укупном износу од 23,9%.

Међутим болијтак овог повећања не осјетише корисници војне пензије у Црној Гори, јер министар финансија Лукшић упути папир Фонду СОВО да то повећање не обрачунавају за војне пензионере у Црној Гори. И би тако, министрова се поштује! Чувари отаџбине оставше празних руку.

Половином августа 2007. године Министарство рада и социјалног стања и Фонд ПИО преузимају документацију за кориснике војне пензије на територији Црне Горе са износом пензија, како они стручно кажу, у затеченом стању.

Убрзо затим, написаше им и „привремена рјешења“ за која сада кажу да су постала трајна као што су, рецимо, трајне здравствене књижице за пензионере?

Свесно занемарише повећање од 23,9%. Би им и то закидање мало па не урачунаше ни курсну разлику динар-евро на дан преузимања докумената и ту закинуше 8,1%. Овим манипулатацијама доведоше војне пензионере

у Црној Гори, посебно оне без стана, расељене и породичне, у зону сиромаштва.

Када су закидања превршила мјеру отпоче „финансијски рат“ Главног одбора и Фонда ПИО. Фонд тумачи да су војни пензионери добили све што им припада, али поклекнуше око увећаних трошкова становаша, већ стеченог права, и нађоше рјешење да Министарство одбране исте исплаћује али само оне који су пензионисани преје августа 2007. године.

Услиједише прве тужбе појединача које су годинама путовале од суда до суда и тек 2010. године Управни суд доноси педесетак пресуда у корист војних пензионера. Овога пута правда и адвокати нађоше се на истом тасу. Пресудише да сва повећања важе и за војне пензионере у Црној Гори и да им припада курсна разлика на дан преузимања уз затезну камату од 8%.

Ове пресуде мало забринуше одговорне у Министарству рада и социјалног стања и Фонду ПИО, јер војне пензионере дигоше на ноге. Уз помоћ општинских одбора и Главног одбора, који пронађоше адвокате, услиједише тужбе. И када тужени схвати да је враг однио шалу, одлучи да бар нешто од тога поправи.

Избраше вријеме када државе усклађују своје Законе о ПИО, по налогу Европске уније, како би у њих уградиле и војне пензионере.

У Главном одбору отпоче стручна анализа предложеног нацрта рјешења за војне пензионере и утврдише да им се даје: Повећање пензија за курсну разлику од 8, 1% и 2, 9% на основу повећања пензија,

јер су била два повећања 2007. и 2008. године у Црној Гори у укупном износу од 21% која су добили и КВП. Израчунаше да ће повећати пензију за 11% и исплатити заосталу разлику од дана преузимања документа у шест рата за три године, уз камату од 2%.

Услиједише примедбе радној групи за израду Допуне закона јер није урачунато све што се потражује. Нема те камате од 2%, најнижа је шест, рок од три године је неприхватљив, а предложени износ од 11% није у складу са пресудама Управног суда.

Делегација Главног одбора са предсједником Драганом Тиодоровићем, на чelu, ишла је на разговор у Министарство рада и социјалног стања и учествовала у расправи на окружном столу организованом поводом доношења Допуне закона о ПИО.

Све примедбе на Нацир допуне закона које се односе на КВП у писменој форми Главни одбор је доставио Министарству финансија,

Министарству рада и социјалног стања, Фонду ПИО и радној групи, позивајући се на стечена права и пресуде Управног суда.

Чека се званично усвајање Допуне закона у Скупштини Црне Горе.

Правда ће, ипак, бар дјелимично, бити задовољена.

Радivoје Здравковић

ПОВИШИЦА У ЈАНУАРУ

Пензионери не треба да брину због повлачења измена Закона о пензијама. Три повећања пензија у наредној години се не доводе у питање

Пензионери ће, као и запослени у јавном сектору, у јануару добити прву од планиране три повишице примања у наредној години - потврђено је „Новостима“ у Влади Србије. - Основ за повећање појединачних плате у јавном сектору и пензија налази се у управо донетим изменама Закона о буџетском систему, којима се дефинишу фискална правила.

Како напомињу у Влади, три повишице у наредној години, као и план могућег увећања плате и пензија у наредним годинама, већ су регулисани чланом 27 поменутог закона.

- Тако ће се у јануару, према усвојеним законским одредбама, плате у јавном сектору и пензије увећати за износ раста потрошачких цена у претходних шест месеци - подсећају из Владе.

У време када су представници Владе, заједно са мисијом ММФ, осмишљавали формуле по којима би се у наредним годинама повећавале зараде у јавном сектору и пензије, инфлација је мировала, односно рачунало се да би она могла бити на доњој граници пројектованог раста цена - око шест одсто. Десило се, међутим, да све пројекције указују да ће раст цена до краја године премашити пројектовани максимум од осам одсто - биће можда и свих десет. У том смислу, рачуна се да би најављено јануарско повећање плате у јавном сектору и пензија могло износити око пет одсто. Нажалост, у случају просечне пензије, то значи увећани чек за мање од 1.100 динара.

- У априлу 2011. године плате и пензије повећаће се за износ раста потрошачких цена у претходна три месеца, уз увећање за половину реалног раста БДП у претходној години, наравно, уколико је раст позитиван. У октобру наредне године зараде у јавном сектору и пензије биће увећане, опет, за раст потрошачких цена у претходних шест месеци.

Према одредбама поменутог закона, у 2012. и у наредним годинама пензије и зараде у јавном сектору повећаваће се годишње два пута. У априлу 2012. године биће увећане за износ раста потрошачких цена у претходних шест месеци, уз увећање за половину реалног раста БДП у претходној години, а у октобру за раст потрошачких цена за претходних шест месеци.

- Од 2013. до 2015. године маса средстава за плате ће расти по стопи потрошачких цена увећаној за половину реалног раста БДП из претходне године, а просечне пензије по стопи раста потрошачких цена увећаних за раст БДП, али само ако он буде преко четири одсто - објашњавају у Влади, и додају да ће се фискална правила која регулишу кретање пензија и плата примењивати и након 2015. године, све док учешће пензија у БДП не падне на десет одсто (са садашњих 13), а учешће плата осам одсто (са садашњих десет).

Како је, незванично, потврђено за „Новости“ у Влади Србије, измене и допуне Закона о пензијско-инвалидском осигурању биће враћене у парламент до почетка новембра.

- Постојећи законски предлог нема пуно простора за промене - истичу у Влади, и додају да су спремни да седну за преговарачки сто са синдикатима. - О могућим променама предложеног решења разговараћемо и на Социо-економском савету.

Да ли ће бити простора за испуњење свих захтева синдиката, међутим, у Немањиној не жеље да лицитирају.

- Тешко да ће бити могуће законом предвидети однос просечне и најниже пензије са зарадама, али, рецимо, о бенефицираном радном стажу за рударе свакако може бити речи - истичу у Влади, и додају да је тешко могуће, што синдикати траже, од примене Закона о пензијско-социјалном осигурању изузети око 60.000 људи који су тренутно технолошки вишак.

Гордана БУЛАТОВИЋ, „Вечерње новости“

Чачани и Пожаревљани
у Овчарско-кабларској клисури

СКЕЛОМ ДО МАНАСТИРА “НИКОЉЕ”

Уорганизацији Општинског одбора УВП Чачак 17. октобра ове године организован је једнодневни излет за кориснике војне пензије из Чачка и Пожаревца, у Овчарско-кабларску клисуру, Овчар бању и манастир Никоље.

Пожаревљани су стigli у Чачак око десет часова. Добро дошли су им пожелели председник Општинске организације УВП Чачка Ђуро Јовановић и члан Општинског одбора УВП задужен за излете Драгиша Стевановић.

Пошто су се гости одморили од пута и чули план Општинске организације из Чачка, кренули су заједно са домаћинима пут Овчарско-кабларске клисуре. Потпредседник Општинске организације Чачка Звонко Дмитрић објашњавао је гостима шта се све налази у клисuri и по чему је јединствена.

Након доласка у Овчар бању скелом смо наставили пут до манастира „Никоље“. У манастиру нас је дочекала монахиња која нас је упознала са његовим историјатом и значајем.

Манастир Никоље, најстарији међу Овчарско-кабларским манастирима, подигнут је на падинама Каблара, на левој обали западне Мораве. На основу архитектонских карактеристика, претпоставља се да потиче из средњег века, највероватније краја XV односно почетка XVI века.

Архитектура цркве манастира Никоље је скромна, међутим ово је једини манастир у клисuri који је остао сачуван у свом архитектонском облику још из средњег века, што му даје посебну важност и значај.

После обиласка манастира, присути су се сплавом вратили до ресторана, попили освежавајуће пиће, разгледали прелепу околнину бање и стigli на ручак у пензионерском дому у Чачку.

На заједничком ручку уз музiku и песму гостима се обратио и председник Општинске организације Пожаревац Драган Страхињић, захвалио се на добро организованом дочеку, а посебно су били одушевљени историјатом манастира Никоље.

Поводом обележавања седамнаесте годишњице од формирања УВП Србије, председник Општинске организације Ђуро Јовановић на заједничком ручку је поделио признања најзаслужнијим из Општинске организације Чачак.

Плакета је посмртно додељена Душану Крњајићу коју је примио син Милан, и апотеци „Хипократ“ из Чачка, која опслужује КВП из Чачка и Лучана.

Захвалнице су добили, потпредседник Општинске организације Чачак Звонко Дмитрић и активни члан Општинске организације Драган Ђокић.

Ило Михајловски

КРАГУЈЕВЧАНИ НА “ЗЛАТНОЈ БЕРБИ”

Градски одбор УВП Крагујевац организовао је, 26. септембра ове године, једнодневни излет и посету Жупском Александровцу где се прослављала 47. златна бељба грожђа и вина. Рано ујутру кренуло је аутобус пун пензионера са председником Градског одбора УВП Крагујевац Славком Минићем на челу и вредним домаћинима који су се старали за удобност Марком Николићем и Зорицом Младиновићем.

На путу ка Александровцу прво смо посетили манастир Свете Петке у селу Стублине близу Краљева, где су излетници обишли капелу и цркву Свете Петке.

Краје задржавање у овом прелепој светињи, кратак одмор и наставак путовања, атмосфера и расположење у аутобусу се поправило јер после кишног и свежег јутра у Александровцу пензионере је дочекао пријатан сунчан дан. Градић је био припремљен за прославу целом дужином главне улице. Са једне и друге стране уређени простори који гостима нуде своје производе, вина, ракије, грожђа и наравно незаобилазне специјалитете са роштиља који прате овакве манифестије.

Из фонтане са вином монтирана је била велика бина на којој се целог дана одвијао културно-уметнички програм где су се смењивала културно-уметничка друштва из више места Србије.

Посетиоцима је приказана свадба онаква каква се у овим крајевима још организује. Присутни поред бине којих

је било у великом броју и они мало даље играли су уз свако народно коло колико је ко могао издржати. Неки од излетењника нису могли да одоле до број капљици.

Драгослав Ђорђевић

ДРУЖЕЊЕ ВЕЗИСТА

У Крагујевцу је 20. септембра одржано дружење везиста посвећено Дану рода везе и Дану телекомуникација и информатике, где је присуствовало преко 60 припадника везиста бивше ЈНА и Војске Србије.

Организатори овог дружења били су Златко Павловић и Дејан Димитријевић. У веома пријатној атмосфери која је владала на скупу где су се срели бивши и садашњи везисти Крагујевачког корпуса и Центра за стационарне везе Крагујевац.

Дружењу је присуствовао и први командант батаљона везе Крагујевачког корпуса Салем Карзић а од стране Центра везе пуковник Миливој Герум.

На дружењу у заслужену пензију испраћен је Светозар Зубер, техничар за аутоматске централе и друга средства везе - цивилно лице, један од најбољих мајстора којег је војска и род везе имала.

Дружење се наставило уз музiku и весеље које је потрајало до касних сата.

Везисти су се договорили да и идуће године обележе дан рода везе.

Д. Ђорђевић

Из Општинске организације УВП Палилула-Стари Град

ПОУЧАН ИЗЛЕТ

За активисте и чланове Општинског и Надзорног одбора општинске организације Палилула-Стари Град организован је једнодневни излет са обиласком манастира Боговођа, Мионице, родне куће војводе Живојина Мишића у Струганику, и Бање Врујци.

Након обиласка и упознавања са манастиром пут је настављен ка Мионици. Пред спомеником војводе Мишића у Мионици, генерал у пензији, члан Општинског одбора Лазар Стаменковић (раније оснивач и члан органа Удружења), одржао је историјски час са детаљима из живота и дела војводе Мишића, са тежиштем на војничкој и ратничкој каријери.

О родној кући војводе Мишића говорио

је Миодраг Мишић, унук војводе по братовљевој линији.

Дружење чланова УВПС одржано је у кући члана ранијег председника МО УВПС Селимира Голубовића који и даље задржава чланство у нашој општинској организацији.

Новац за превоз обезбеђен је из донације општине Палилула на основу одобреног пројекта којег је израдио председник Општинског одбора Влајко Тодорчевић.

На крају посете учесници излета су обишли знаменитости Бање Врујци.

Богољуб Палибрк

Крушевљани у Александровцу

ШЕТЊА ВИНСКОМ УЛИЦОМ

У организацији Општинског одбора УВП Крушевац, уз несебично залагање Бранка Грубића и Титуса Драгића, а уз подршку председника Ђурђа Радмановца, 25.септембра ове године уприличен је једнодневни излет за кориснике војне пензије и једног броја чланова Друштва за неговање слободарских традиција, посетом Александровцу, а поводом „Жупске бербе“.

На путу до Александровца расположење излетницима је расло, захваљујући иссрпним подацима, које је госпођа Софија Брајковић саопштавала. Након таксативних података о

граду под Жељином, нашироко је говорила о жупском виногорју и о квалитетним виноградарским производима овог краја.

Након пристизања и договора око организације заједничког ручка, излетници су се упутили ка центру града и јединственој у свету Фонтани вина, из које у дане „Бербе“ уме-

сто воде тече најквалитетнија Жупска ружица. После дегустације, уследила је шетња Винском улицом дуж које је преко 50 најбољих винара и виноградара овог краја, у специфичним етно-објектима, представило и попут добрих домаћина послуживало своје производе.

Шетња је настављена до Музеја винарства и виноградарства, смештеног у старијем винском подруму Пољопривредне школе. Излетници су имали прилику да погледају око 500 експоната који су некада коришћени у винарству и виноградарству овог краја, као и винску салу у којој се ове године представило 17 најуспешнијих винара Жупског краја из два најстарија реда – Мајсторског реда винородне Жупе и Витешког винског реда монаха Доротеја.

Затим су излетници посетили Сајам пољопривредних и виноградарских производа чувених друштвених и приватних фирм.

Вишечасовна шетња завршена је заједничким ручком. **мр Александар Симоновски**

ТРЕЋЕ ДРУЖЕЊЕ

У организацији Општинског одбора Сомбор, у Герентолашком центру у том граду, 2. октобра 2010, свечано је одржано треће дружење припадника некадашње механизоване бригаде из Осијека. Традиције ове бригаде, наставили су касније као припадници 12. пбр у Сомбору.

Дружење, које је потрајало неколико часова, било је пуно емоција и подсећања на лепе питомачке дане.

Б. Р.

Запис из села Јеловци код Мокрог

ПУТ ГЕНЕРАЛА

Својевремено сам део своје будућности везао за дивну планину из над Сарајева, Романију. Нисам се бавио смучањем, нордијским трчањем и сличним спортома и због тога нисам преферирао нити Јахорину нити Бјелашницу. Моја љубав је осталла Романија колико год је остали официри спомињу само по напорним и дугим логоровањима из првих официрских дана. Одушевљавала ме својим огромним пропланцима, лепотом својих четинара и изнад свега скромношћу и честитошћу својих људи.

Та лепота ме је одвела да попут других активних војних лица пред одлазак у пензију али и у годинама пред рат у једном од њених најлепших села, Јеловцима код Мокрог, изградим викенд кућу. Морао сам је напустити августа 1990. Вратио сам се у њу пет - шест година касније. Сачували је, као и скоро све друге, добри људи, Јеловчани. Истина, мало је нагризао зуб времена, а мене још више, али сам у њу долазио увек када ми се указала прилика, чак из Београда. Од тих првих дана тадашња активна војна лица, данас старине, или њихови потомци, укључили су се да помогну себи и Јеловчанима. Направљен је водовод, уведена струја, спрема се улична расвета, направљена је нова траса пута, скоро три километра пута кроз село је асфалтирано.

Село је урбанизовано али није изгубило своје чари, надохват Јахорине на само 15 километара првокласног асфалтираног пута, скоро 150 сметајних објекта, кућа и викенд кућа, чека љубитеље белих спортова. У топлој и загрејаној кући доручкујете, око девет часова седате у кола, а 30 до 45 минута касније ви сте на успињачи на врху Јахорине и враћате се кући већ у 15 до 16 часова. Лепо, али је још лепше да све то може да вас кошта упала цене у односу на све друге аранжмане.

У лето 2010. године шетајући се лепим асфалтираним сеоским путем, свратим до огласне табле поред пута и тада поред свега већ доживљеног, доживим и једно друго чудо.

Оно ме је, морам да признаам, силно обрадовало.

Грађани Јеловца са својим представником г. Браниславом Крљашом предложују Скупштини општине Пале да се „пут - улица од магистралног пута бр. 19 у Сумбуловцу целом дужином кроз село Јеловце назове „Пут генерала“. У даљем

образложењу пише „Неки од њих су у једном времену били и наши суграђани при чему су имали изузетне односе са грађанима Јеловца. Заслуге појединача неће никада бити заборављене макар не од садашње генерације грађана Јеловаца, а будућим генерацијама ова траса пута остаје као задужбина“.

Мудри промотор ове идеје и динамични млади човек Брано Крљаш још раније је окупio око својих идеја младе мештане и уз њихову подршку урбанизује село.

Гануо ме је не однос према генералима већ чврсто уверење грађана Јеловца да је ЈНА учинила нешто велико за њих. А, све то је било само мало пажње а више љубави и поштовања. И то, након што је минула сила на халабуку коју су водили разни медини и њихови промотори, којима ЈНА није значила ништа а која им је учинила далеко више него Јеловчанима.

За неупућене, нису Јеловци били

само генералска колонија. У различито време, у селу је боравило укупно пет генерала. Неки, нажалост, нису међу живима, неко је у зидинама Хага, неко везан за постельју, па је књига у Јеловцу спала на једно слово.

Ипак, са дозволом драгих Јеловчана, допунио бих ову лепу иницијативу. Нису само генерали дали свој допринос труду Јеловчана. Уверен сам да је зато једнако заслужан и један пуковник, стари инжињеријски вук Лазо Парежанин. Још је жив, најздравите му када год причате о Путу генерала. Сетимо се и других који су већ били војни пензионери, али су својим угледом и ентузијазмом утицали да се догоди ова лепа прича. Присећамо се и преминулих Богдана Божанића, Тодора Бурсаћа, Митра Кончара али и оних који још успешно одоловају годинама, Стевана Болтија, Пауна Павловића.. .

И на крају, Јеловци данас неби били оно што јесу да са нама у истом строју нису били наши суграђани Сарајлије који су свему томе дали свој допринос.

Миленко Глигоревић

СРЕМЦИ НА ПАЛИЋУ

Последњег дана септембра пензионери железнице Шида и Сремске Митровице и војни пензионери Сремске Митровице организовали су дружење и заједнички излет до ергеле Зобнатице и Суботице.

По доласку на ергелу излетници су са домаћинима обишли излетничке тачке ергеле, а после су кренули пут Суботице.

Дошаvши у Суботицу, са домаћинима обишли смо централни део града а потом смо се упутили на чувену пијацу, суботички бувљак.

После обиласка пијаце и трговине, кренули смо до Палићког језера где смо провели незаборавне тренутке. Затим смо се упутили у дом пензионера железничара Суботице где су нам колеге и пријатељи припремили чувени војвођански гулаш.

После дружења и размене искустава, вратили смо се кући пуни лепих утисака.

Предраг Добић

Из Општинске организације УВП Алексинац

ВАЖНОСТ ИНФОРМИСАЊА

Општински одбор УВП Алексинац одржао је своју редовну седницу 8. октобра ове године. Истакнуто је да се информисање чланица месне организације Сокобања одржава редовно захваљујући председнику Храниславу Пејчићу који обезбеђује просторију за састанке. У Ражњу је постојала месна организација али се је, због познатих разлога, распала.

Стални задатак је учлањивање нових пензионера. У овој години учлањена су четвртица. Удружење има 167 чланова и може се рећи да је учлањеност 99 одсто. Написано је 145 тужби против Фонда СОВО-а и наплаћено је више од 60 одсто дуга. Поднесена су четири захтева за једнократну новчану помоћ. Сваки болесник, члан Удружења, у болници или кући био је посећен од стране председника или члanova одбора.

Расправљало се и о опретплати на часопис "Ветеран", како да буде више претплатника. Мишљења су различита. Неки кажу да информације добију од оних који добијају "Ветеран". Неки кажу да је скуп иако је 40 динара. Стиче се утисак да неки људи нису навикили да читaju, али стално питају на улици, у кафани, у дому здравља: "Има ли нешто ново?" Добијају одговор: "Има, све пише у Ветерану, прочитајте!"

Поједини КВП још нису добили решење о усклађивању пензије од 2007. године. Више пута су писмено тражили од Фонда да им достави решење. Навешћемо само двојцу: Томислав Мильковић, из Ражња, и Светолик Мильковић из села Дуго поље - Сокобања. Има их још. Фонд им даје одговор да нема времена за издавање решења, јер пишу жалбе на тужбе пензионера. То је телефонски одговор, а не писмени.

Општи закључак је: било је много активности, без помоћи са стране. Све што је урађено, урадила су три лица: секретар, благајник и један члан одбора.

Д. Алексић

Бранко Живковић

ОД ПЕКАРА ДО ОФИЦИРА

Бранко Живковић један је од најстаријих живих носилаца „Партизанске споменице 1941“. Још је виталан иако је у 87. години живота.

Рођен је у Бистрици код Нове Вароши, где је завршио основну школу. Желео је да буде пекар, да не буде гладан, како је тада мислио, па је отишао у Ужице на занат. Али ускоро се све променило. Немци су окупирали Југославију па су он и његов газда и сви пекари из Ужица мобилисани. Морали су да пеку хлеб за немачку војску.

Није се, каже, мерио са тиме да ради за непријатеља. Неко време је разносио хлеб мештанима а после је успео да оде у партизане.

Касније је учествовао у стварању Ужиичке републике. Био је, 22. децембра 1941, у свечаном строју у Рудом када се формирала Прва пролетерска бригада. Прошао је Игман, Нерету, Сутјеску... Учествовао је у борбама за ослобађање Београда, на Сремском фронту, а стигао је и до Трста.

Више пута је рањаван и право је чудо како је преживео. Прича да су у партизанима живели као једна фамилија и ду су их спасили јединство и солидарност. Добитник је више домаћих и страних одликовања.

Споменицу је добио 1944. године на планини Радан. Као борац прошао је читав ратни пут Прве пролетерске бригаде.

По ослобођењу остао је у војсци, где је као активни официр променио једанаест гарнизона. Официрску каријеру завршио је у Сомбору, 1965.

Као војни пензионер био је активан у раду Савеза бораца, у Удружењу резервних војних старешина и у другим организацијама. И још је активан у Удружењу војних пензионера Србије.

Сада најрадије свраћа у Клуб удружења војних пензионера у Сомбору. То је кутак за дружење где се може попити кафа, где се могу чути најновије вести из Удружења, где се војни пензионер пријатно осећа.

Бранко Радојчић

Ветерани
Републике Српске

ЗАДОВОЉНИ ЉУДИ

Милован Букара је пензионисан 1979. године и данас живи у насељу војних пензионера „Пентагон“ у Бањалуци. Иако има 82 године, још је активан у Удружењу и редовно иде у родно село Шешковце.

Милован је рођен 1928. године. Као сироче, без оба родитеља, одрастао је код стрица, а 1941. отишао је у војску, у рергутни центар Ковин, потом у Земун и на крају у Рајловачу. Касније је уписао Подофицирску школу у Горажду и тако стигао до чина млађег водника.

Као млади старјешина ЈНА, рапоретио је, 1953. године, у Mostar где је наставио да учи и да се усавршава у ваздухопловно-техничкој служби.

Радо се срећа првих старјешина, управника складишне групе, Драга Додига, Спаса Ковачевића...

У Mostaru, у Текстилном комбинату „Ђуро Салај“, упознао је текстилну радницу, Невенку Зекановић. Пошто је већ имао тридесет година, командант Балетић му је стално досађивао с питњем кад ће се женити. Обећао му је да ће му помоћи уколико се ожени. Милован и Невенка су ускоро стали пред матичара а командант је одржао обећање.

Милован и Невенка имају три кћерке: Мирјану, Гордану и Сњежану. Мирјана је завршила медицину у Бањалуци са свим десеткама, потом је специјализирана за интернисту и кардиолога, а затим, као и велики број наших младих људи, отишла у Америку, где живи и ради као угледни љекар.

Друга кћерка, Гордана, је у Бањалуци и ради као специјалиста дјечије медицине. Удата је за свештеника и мајка је Александре и Исидоре.

А трећа кћерка, Сњежана, је инжињер грађевинарства и запослена је у Телекому РС. Удата је за Игора Стаменковића и са њим има сина Стефана.

Милован и Невенка су скромни и задовољни људи. И поносни на своју децу.

Митар Пејић

40. годишњица 21. класе ВВА

ЉУДИ ОПИЈЕНИ ЛЕТАЧКИМ СНОМ

УЗемуну је 25. септембра 2010. године обележена 40. годишњица од завршетка школовања 21. класе Ваздухопловне војне академије. Пре четири деценије, 31. августа 1970. године, чин потпоручника добио је 71 официр пилот и 31 официр смештај.

Обележавању овог јубилеја присуствовао је командант В и ПВО бригадни генерал Ранко Живак, командант 204. а бригадни генерал Мирко Вранић, представник Управе за традицију, стандард и ветеране мајор Ђорђе Калањ, наставници, командари и команданти некадашњих питомаца 21. класе ВВА, чланови породица погинулих и преминулих класића, представници Музеја ваздухопловства, представници млађих класа некадашње ВВА, многобројни класићи, њихови другови и пријатељи.

Класићима, породицама погинулих и преминулих припадника класе, представницима команди и установа, уручене су монографије 21. класе ВВА, под називом „Сребрних галебова лет“, које је аутор такође припадник ове класе, пуковник авијације у пензији mr Златомир Грујић, те пригодне Спомен дипломе у поводу годишњице, а свим окупљенима и јубиларни бец. Свеченост је одржана у Великој сали Дома ваздухопловства у Земуну, а настављена је дружењем на једном београдском сплаву у вечерњим сатима.

Школовање ове класе је заправо почело још 1. септембра 1964. године, када су крочили у свет ваздухопловства као ученици 4. класе Ваздухопловне војне гимназије на аеродрому у Мостару, а настављено три године касније у Земуну и Пули.

Време од тог доба, препуно догађања којима је тадашњи миље из темеља промењен, просто је прохујало. Дечаци који су се кишовитог и тмурног задњег avgustovskog дана (иначе несвојственог за то поднебље) лета 1964. године окупили у касарнама старог аеродрома Јасенице у Родочу код Мостара, адаптираним у интернат и школску зграду, израсли су, стасали, прекалили се и постали одрасли људи. Завршили су су свој радни век, али су и платили данак професији, лепој, узвишену, сложеној, опасној, тешкој и веома озбиљној, која много даје, а још више узима. Од 144 дечака примље-

на у Гимназију ДСНО, односно ВВГ, Ваздухопловну војну академију завршило их је две трећине (102), а само половина су постали пилоти (71). Сваки четврти, преселио се у вечни строј ваздухопловаца, у небеску ескадрилу 21. класе ВВА која крстари бескајем.

Двадесет прва класа ВВА је по многочemu препознатљива у миљеу РВ и ПВО и цекокупног екс југословенског ваздухопловства. Ова генерација ужива изузетан углед, дух и имиц, живи својим блиставим сјајем, препознатљива у друштвеном бићу ваздухопловаца свих генерација. Многима је узор, што радује и даје нову енергију да се даље ходи зајртаном маршрутом коју свака генерација има, па и двадесет прва. Припадници ове класе, са љубављу памте своје другове, васпитаче, професоре, наставнике летења, командире и команданте. Не заборављају ко су и шта су, где су били, где су крила свили и где су хлеб у руке добили. Памте незаборавне дане и године у Мостару, Задру, Пули, Титограду и многим другим градовима у којима су живели заокупљени својим часним послом и опијени својим летачким сном.

Знају да време лети, да часовник живота неумитно откуцава минуте, сате, године и деценије, али 21. класа иде даље, не стаје... Свесни узвишености живота и лепоте живљења, вечности пријатељства и другарства, двадесетпраци рачунају да су у пуном строју. Сачинили су споменар генерације која је јурила и стигла тај 21. век - монографију класе „Сребрних галебова лет“. Остављају поколењима летопис о посвећености летачком позиву и његовој узвишености, о лепоти плаве униформе и златних крила на грудима, које терају човека да иде право и уздигнуте главе до задњег даха. Не стају! Поручују да има још да се иде, да се лети и лети. Двадесет прва класа ВВА са својим сребрним галебовима лети ка сунцу да се њихова крила позлате у деценији која следи.

Са свечаног скупа 25. септембра 2010. године су поручили: „Видимо се за златни јубилеј, 2020. године!“

Милан Ракић

ВЕЛИКИ ШКОЛСКИ ЧАС

Учетвртак 21. октобра у Спомен-парку Шумарице одржан је Велики школски час у знак сећања на више хиљада стрељаних Крагујевчана. Као што је познато, од 19. до 21. октобра 1941. године немачки фашисти су стрељали недужну младост, ћаке, професоре, раднике и друге грађане Крагујевца и околних места.

Великом школском часу је присуствовао знатан број високих званичника из јавног живота: председник Народне скупштине Републике Србије Славиша Ђукић Дејановић; министри у Влади Републике Србије Вук Јеремић и Жарко Обрадовић; генерал Слађан Ђорђевић; градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић и др. Овој антиратној манифестији су присуствовали и делегације из Италије, Словачке, Палестине, БиХ и Румуније.

Осим поменутих, венце на споменик „Пето три“ положили су и представници бројних политичких организација и удружења грађана, међу којима су били и чланови Градског одбора УВПС Крагујевац Војислав Антић, Зорица Миладиновић и Предраг Тодоровић.

Присутне госте и грађане Крагујевца и Шумадије је на почетку свечаности поздравио амбасадор Италије у Србији Армандо Верикојо који је на крају поруке мира грађанима Србије пожелео брзо прикључење једињеној Европи. У уметничком делу свечаности, глумци из Крагујевца и Београда су поему „Стрељани град“ италијанске песникиње Ане Сантоликуидо и песме српских и италијанских песника преточили у музичко-сценско дело. У програму су учествовале и музичке диве Јадранка Јовановић и Јелена Томашевић, а свима је заједничка била осуда злочина над недужним српским народом. Пре извођења поеме одржан је Молебан кога је са свештенством служио Владика шумадијски, господин Јован.

Овом јединственом школском часу присуствовало је неколико хиљада грађана Крагујевца и околине.

Драгослав Ђорђевић

Са ванредне седнице Скупштине УВП Зајечар

ИЗАБРАНО НОВО РУКОВОДСТВО

На ванредној седници Скупштине УВП Зајечар, одржаној 12. октобра 2010. године, чланови Општинске организације УВП Зајечар, која броји 372 члана и покрива територију општина Зајечар, Бољевац, Бор, Мајданпек, Неготин и Кладово, на допунским изборима изабрали су ново руководство. За председника Општинске организације УВП Зајечар, великом већином гласова (само један глас против), изабран је Љубомир Рељановић, пуковник у пензији, док су за чланове Општинског одбора изабрани Радован Родић, Јованка Аздејковић, Арпад Патаки и Ненад Сеферагић. За члана Надзорног одбора допунским избором једногласно је изабран Станимир Мадић.

Ванредној седници Скупштине УВП Зајечар, која је одржана у конструктивној и коректној атмосфери, присуствовао је и приступне поздравио

НОВИ ПРЕДСЕДНИК

Љубомир Рељановић, пуковник у пензији, завршио је 20. класу Војне академије КоВ 1968. године (род веза).

Службовао је у гарнизонима Зајечар, Ниш, Приштина, Неготин и поново Зајечар где је обављао дужности од командира вода до команданта бригаде, начелника органа безбедности бригаде и дивизије и др.

Пензионисан је 2003. године на положају помоћника команданта за позадину 9. Мтб.

Учесник је борбених дејстава 1991/92. године, као и током 1999. године.

начелник Зајечарског управног округа Душан Иванић, који је први честитао новоизабраном руководству УВП Зајечар и обећао личну подршку нашем Удружењу код органа локалне власти на територији Зајечарског округа.

Ванредна седница Скупштине УВП Зајечар заказана је у складу са Статутом УВП, а разлог њеног сазивања био је тај што је бивши председник УВП Зајечар Марко Росић поднео писану неопозиву оставку на функцију, образлаžући је личним проблемима. Поред именованог, оставку је поднело и петоро бивших чланова Општинског одбора и један члан Надзорног одбора. То се догодило у незгодно време - када је Општински одбор остао без просторија за рад, практично на улици, јер су дотадашње просторије у Дому Војске преко ноћи исељене због уступања зграде Дому Војске Министарству економије. Тако је дошло до блокаде рада Удружења. Најупорнији у решавању питања опстанка УВП Зајечар био је и остао најстарији члан и актуелни секретар УВП Зајечара Раде Јовановић заједно са потпредседником Јовом Бенџуном.

Несебичну помоћ крњем руководству Општинске организације УВП Зајечар дао је Главни одбор и председник УВП Србије Љубомир Драгањац, као и председник Надзорног одбора УВП Србије Неђо Крајновић, који су са Слободаном Пејовићем, чланом руководства УВП Србије, 5. октобра 2010, боравили у Зајечару којом приликом су пружили стручну и моралну подршку настојањима да опстане Општинска организација УВП Зајечар.

Након ванредне седнице Скупштине УВП Зајечар, истога дана, конституисан је Општински одбор УВП Зајечар (9 члanova), Надзорни одбор (3 члана), именоване су: Комисија за сарадњу са сродним организацијама и органима власти, Комисија за хуманитарна и социјална питања, Комисија за културно-забавне делатности и секретар УВП Зајечар. На првој седници Општинског одбора, којој су присуствовали и чланови из Неготина и Кладова усвојен је Пословник о раду Општинског одбора УВП Зајечар и извршене припреме за реализацију раније планираних, а нереализованих задатака и подељени су задачи за рад члановима Општинског одбора.

Ј.Б.

Из Општинског одбора УВП
Бачка Паланка

СТИЋИ ДО СВАКОГ КВП

Општински одбор УВП Бачка Паланка, које припадају и општине Бач и Бачки Петровац, у августу је обилазио своје чланове и КВП у све три поменуте општине.

Обилазак је обухватио и месне заједнице Младеново, Обровац, Товаришево, Гајдобру, Нову Гајдобру, Силбаш, Деспотово, Челарево, Нештин и Визић у Општини Бачка Паланка, месне заједнице Вајска, Плавна, Бођани и Бачко Ново Село у Општини Бач и месне заједнице Гложан и Бачки Маглић у Општини Бачки Петровац.

Циљеви обиласка били су да се корисници војне пензије информишу о актуелностима везаним за њихов статус, да се саслушају проблеми у вези су са њиховим статусом, и о другим питањима као што су: попуњавање упитника у вези замене здравствених књижица, ажурирање спискова КВП и чланова УВПС на подручјима поменутих општина, као и омасовљавање организације УВПС.

У току обиласка уочено је неколико основних проблема са којима се срећу корисници војне пензије и чланови УВПС. Има великих тешкоћа у снабдевању лековима, те се морају платити и лекови који се у редовном стању ствари добијају уз приложени рецепт. Затим, уочено је да су КВП и чланови УВПС недовољно информисани о свом статусу и правима, а нарочито о праву на потраживање закинутог дела пензије за период од 2004. до 2007. И даље се уочава стара болька - „обавезе знамо - право не знамо“. Од поменутог обиласка Удружење је учланило више од 20 КВП. Овом приликом жељимо да укажемо и на чињеницу да смо још у августу у седиште Удружења послали приступнице за све нове чланове, али нам до данас чланске карте нису достављене, како бисмо их поделили новим члановима. Да ли је реч о немару или о нечим другом, ми то не знајмо.

Старе чланове, нове чланове, као и оне који то још нису, упознали смо и са могућношћу претплате на лист „Ветеран“ за шта је већина показала интересовање, али се поставило питање како извршити дистрибуцију листа КВП и члановима УВПС у наведеним МЗ, за шта молимо и редакцију „Ветерана“ да нам помогне.

Летошњи обиласак се показао као веома користан КВП и члановима УВПС, јер су на тај начин дошли до информација у вези свог положаја, а које им могу олакшати пут до остварења права. Наведени задатак обиласка свих КВП и чланова УВПС на територији три поменуте општине, за који су неки мислили да је немогуће извршити, преузели су и извршили Зоран Поповић и Љубислав Штрбац из Општинског одбора Бачка Паланка, који апелују и на остале општинске одборе да реализују сличне активности.

Љ. Штрбац

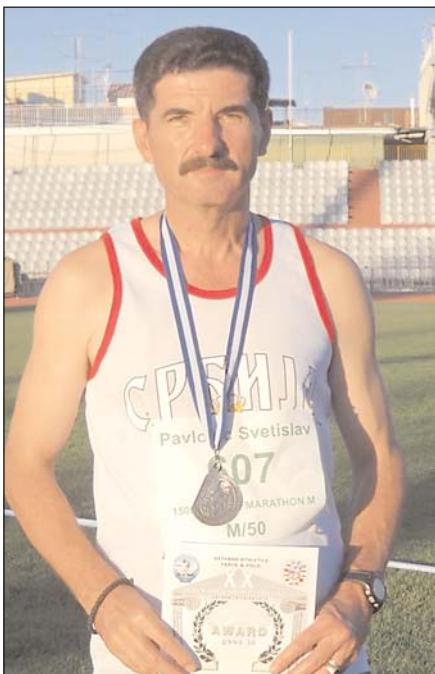
Војни пензионер Светислав Павловић међу најбржим ветеранима на Балкану

СРЕБРО ПОСЛЕ БРОНЗЕ

На двадесетом Балканском првенству ветерана у атлетици одржаном у Лариси, у Грчкој, учествовало је преко 800 спортиста ветерана из 11 земаља.

После бронзане медаље освојене у Измиру прошле године, војни пензионер Светислав Павловић ове године у Лариси освојио је сребрну медаљу.

На наредном Балканском првенству, које ће се одржати у Домжалама у Словенији, Павловић прижељкује златно одличје.

Четвртак, 16. септембар. По договору са организатором путовања, наш ветеран чека аутобус код ресторана "Европа" на аутопуту код Појата. Друштво му праве брат Зоки Павловић и друг из екипе Милан Матијевић из Краљева. Вече прохладно, али пријатно. Обећава угодно путовање. Око 22 часа стиже аутобус и путовање почине. Налази место у близини својих спортских пријатеља Магде и Болета из Ирига. Прекрађује време у разговору са њима. Да ли због узбуђења или неудобног аутобуса, углавном није могао ока склопити. Бар је уживава у погледу на звездано небо и обрисе воденог тока Јужне Мораве, а затим и реке Вардар. Релативно брзо прелази једну, па другу границу, и у сам освят зоре улази у Грчку. Пут познат. Као учесник манифестације "Маратон за мир", трчећи од Новог Сада до Солуну 2005. и 2006. године прошао је овом маршутом. Свеједно, пажљиво посматра пределе, не желећи да пропустим нити једну слику. Указаше се обриси Олимпа, пленине богова. Навиру му сећања на септембар 2006. године, када је са тројицом другова освојио највиши врх на Олимпу "Митикас" 2918 метара. Већ се осећа мирис мора. Нешто после 12 часова стиже на циљ - Неи Пори, мало место на самој обали Егејског мора. Добија смештај у вили "Антигони", удаљеној само 60 метара од плаже. Друштво му праве Радивоје Јуровић из Врбаса и два такмичара из Републике Српске. Умор га полако савладава. Одустаје од поподневног одмора како би увече могао лакше да заспи. Сутрадан га очекује трка. Након

кафе и ручка одлази на плажу. Плажа пространа, покривена песком, море чисто, што би рекли, милина. Препустио се уживању. Након вечерње шетње, следи састанак са руководством екипе ради договора за оно што следи. Добија стартни број 607, и нада се да ће му бити срећан. Све мисли су му усмерене на почетак такмичења и старт трке. Није спавао претходну ноћ и осећао се баш уморно. Испуњени су услови за пријатан сан. Али ништа од тога. Изненадно зујање комараца, било је увод у немирну и бесансу ноћ. Био је разочаран, а немоћан да било шта уради. Сан га је на кратко савладао. Пробудио се уморан, шта је ту је, мора да се иде даље.

Субота 18. септембар. У 04.45 већ је у аутобусу на путу за Ларису. У току вожње покушава да размени искуства и дође до нових сазнања која ће му користити у трци. Обавио је и лаган доручак. Требаће му енергија. Након сат времена стиже у Ларису испред стадиона "Алказар". Мрак, тишина. Ништа не наговештава да ће се ту одржати спортско првенство. Недуго затим почине да ври као у кошници, пристижу такмичари. Свиће. Осећа се нервоза због раног устапања и онога што следи. Учеснике трке у по-

лумаратону одвозе на место предвиђено за старт, у варошицу Тирнавос. У аутобусу препознаје, свог спортског пријатеља, иако конкурента, Коматас Константиноса из Грчке. Следи срдачан поздрав. Непознавање језика није препека. Обавља последње припреме. Тачно у 8 часова дат је знак за почетак трке. Прва помисао била је „Боже помози да буде успешно“. Трчи у групи, по времену избијајући на чело. Осећа се свеже, лагано трчи. Температура ваздуха расте, сада је већ око 25°. Након претрчаних 16 км осећа да су му ноге теже, сустиже га умор. Покушава да мисли усмери на лепше ствари. Почиње да певуши у себи стихове народне песме „Куће мале кречене у бело...“ Вероватно је мелодија одговарала ритму трке. Присетио се да је то певушио и прошле године у Турској за време трке. Помогло је тада, ваљда ће и сада. Повремено баца поглед на околнину, ништа лепо за видети, само ниско растиње. Напокон се појављују обриси зграда у Лариси, значи циљ је близу. Последња 3 км трчи круг кроз парк. Стазице и мостићи остају иза њега. Извлачи из себе последње атоме снаге. Најзад се појављује ознака циља, прати дешавања на стази, и на циљ стигао други у својој категорији. Осећања помешана. Поносан на себе одлази на стадион. Уморан, али задовољан учешћем пратио је даља такмичења. Посебно је свечано било приликом отварања спортског првенства. Атлетском стазом, прелепог стадиона, проде菲尔вали су такмичари из 11 земаља. Само Р. Македонија није послала такмичаре. Следи проглашење победника, а наш Света на победничком постољу као другопласирани, око врата сребрна медаља. Био је задовољан собом. Труд није био узалудан. На крају спортски поздрав са победником, већ поменутим Коматасом, уз поруку: видимо се додатне у Словенији. Потврђено је, да ће наредно Балканско првенство бити одржано у месту Домжале, Р.Словенија.

Мр Александар Симоновски

НОВОБЕОГРАЂАНИ НА ТРЕЋОЈ ОЛИМПИЈАДИ

Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба одржана је у Соко Бањи од 30 септембра до 3. октобра 2010. Олимпијада носи обележје културе, умешног живљења у старости. Организатор је био Савез пензионера Србије у сарадњи са Асоцијацијом "Спорт за све Србије" и општина Соко Бања, а учесници олимпијаде су пензионери старији од 60 година. Екипу су чинили по 3 или 5 чланова једне општинске организације пензионера која их је упутила на олимпијаду.

На олимпијади је учествовало око 600 пензионера из општинских организација пензионера из целе Србије.

На такмичењу је учествовало 63 екипе међу њима и екипа од 5 чланова из УВП Нови Београд.

Такмичење се одвијало у 5 дисциплина: штафета у брзом ходању, гађање из ваздушне пушке, пикадо, шах и риболов. Све дисциплине су прилагођење људима трећег доба. Две дисциплине су биле у којима учествује екипа у штафети у брзом ходању од 4 члана, а у стрељаштву-гађању из ваздушне пушке 3 члана. У осталим дисциплинама учествовало се појединачно и свако се борио да заузме што боље место.

Екипа војних пензионера Новог Београда била је једина екипа из Београда па је она на олимпијади представљала војне пензионере целог Београда.

Екипу су сачињавали Боривоје Гајић, вођа екипе, Раде Караповић, Животије Добросављевић, Томислав Дуњић и Милојан Митровић.

Екипа војних пензионера са Новог Београда заузела је у екипном такмичењу у гађању из ваздушне пушке 4. место. Исто тако у екипном такмичењу у штафети у брзом ходању заузели смо 4 место. А када се зна да су у обе дисциплине учествовале 63 екипе, онда је четврто место успех за сваку похвалу.

У осталим дисциплинама нисмо имали посебног успеха, али у свакој дисциплини имали смо бар по једног такмичара који је заузео од 20-50 места. У тим дисциплинама учествовало је 400 до 500 такмичара.

Екипа у целини служила је за пример у сваком погледу и оправдала је назив војних пензионера.

Организациони одбор треће олимпијаде и њен председник Василије Белобровковић уложили су велике напоре да организују ову олимпијаду. Све је било добро организовано и није било нигде празног хода, тачно се знало шта ко у којем моменту треба да ради.

Бора Гајић

Путовања, сусрети и дружења
у организацији УВПС

ПОВРАТАК ДОБРИМ, СТАРИМ ВРЕДНОСТИМА

Након идеје која је потекла од стране председника УВПС господина Драгана Јанца, неколико месеци смо уз његову подршку и сарадњу а заједно са нашим оперативцима из општинских организација Београда, прикупљали сазнања о могућностима организовања излета (у земљи и иностранству), обиласку наших војних објеката у сарадњи са Министарством одбране, посетама сродним организацијама, и сарадњи са бањама ради стварања што повољнијих услова за наше чланове.

Овом приликом бих се у своје лично име и у име УВПС захвалио Министарству одбране Војске Србије на успешно обављеној сарадњи поводом обележавања годишњице УВПС у Нишу 16. 9. 2010. године, када су нас логистички у потпуности помогли. Њихов предлог да посетимо базу у Бујановцу тада из објективних разлога није могао бити испуњен али је то остао један од наших првих задатака у овој, ако тако можемо рећи, новој активности коју ће спроводити републички органи УВПС.

Све ово би се односило и на чланове сродних организација чији чланови изразе жељу да са нама заједно обилазе туристичка места, културно-историјске и духовне знаменитости и светиње и друга богатства. Жеља нам је да то све буде пројект и пријатним дружењем у коме би се сусретали стари пријатељи, колеге, познаници али и ширила пријатељства како са члановима других удружења и савеза тако и са грађанством.

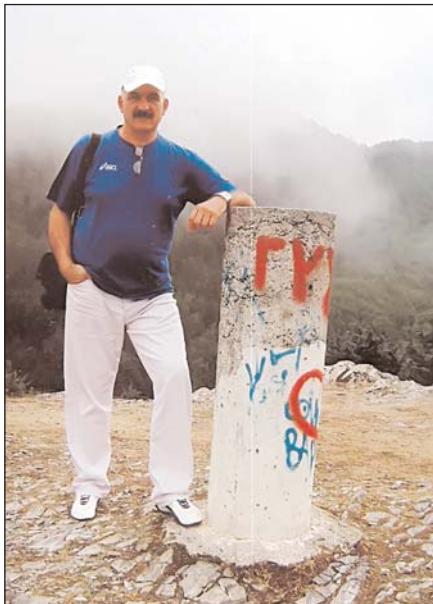
Све ово имаће и елементе туристичког јер нам је жеља да сви који пођу са нама имају и своје време које ће различито посветити: неко обиласку кафића, неко шетњи, неко купању, неко шопингу а неко ће пожелети и да се одмара у соби или парку сумирајући утиске и на тај начин скупљајући снагу за даље.

Било је питања од стране чланства дали ћемо - ако са тим почнемо - обилазити и споменике других народа, њихове верске објекте, модерне тржне центре и много тога другог?

Одговор је, свакако! Сада немамо довољно времена и простора али ћемо читаоце Ветерана редовно обавештавати о свакој активности и о путовањима која се планирају. Наравно, увек ћемо се трудити да нешто буде и пријатно изненађење на самом путовању што ће учесницима остати у трајном сећању.

Биће ту и учествовања на олимпијадама али да би били прецизни то су олимпијаде које организују сродне организације као и организације ЕУ које се баве неговањем народних традиција.

Бање у смислу вишедневног боравка и медицинског третмана предмет су

Павле Лучић на Кајмакчалану

нашег озбиљног размишљања и ту ће се посебно радити да се омогући што повољнији боравак и третман али о томе ћемо конкретније разговарати у првом тромесечју следеће године, наравно ово је ван постојећих могућности путем социјалног осигурања.

Овим путем бисмо, свакако, повратили и неке наше помало заборављене вредности, а то су пре свега дружења - међусобна и са другима. За почетак то ће бити дестинације: Бањалука, Херцег Нови са Острогом, Војна База у Бујановцу, Румунија, Чешка, Словачка, Польска, Русија... Интересантне су нам и Италија, и Француска а наравно и Македонија где имамо доста пријатеља а и сродно удружење које је изразило жељу да нам буде домаћин у Скопљу, као и друштво Српско македонског пријатељства у Битољу које би организовало одлазак на Кајмакчалан.

Посебну вредност сматрамо пут којим досада нико није прошао, а са историјског аспекта има велику симболику. То је пут Српске голготе и ваксрса: Београд-Митровица-Лејка Патријаршија-Албанија-Кукеш (Везирски мост)-Скадар-Тирана Црква Светог Јована Владимира, где се налазе и његове мошти)-Драч-Еласан-Валона-Саранда-Крф (Видо, Плава гробница, Гувија, Агиос Матеос)-Солун (Зејтинлик, Поликастрон). Ако први део пута не буде могућ ићи ће се на Ужице-Острог-Скадар па Кукеш и даље већ наведеном трасом.

Секретар Удружења ВПС
Павле Лучић

Промоција књиге
“Теби, наша Саша”

СЛИЧНЕ ДУШЕ СЕ НАЛАЗЕ

Општинска организација Удружења војних пензионера Чачка у сарадњи са колом српских сестара и друштвом "Др Саша Божовић" Београд организовала је промоцију књиге аутора Драгослава Драгана Угарчина "Теби, наша Саша", 10. септембра ове године у сали Скупштине града Чачка.

Општинска организација је прихватила ову организацију зато што је аутор ове књиге књижевник, публициста и резервни официр и зато што је наш сарадник који нам је пружио несебичну помоћ у припреми и организацији наших активности.

Књига је аутобиографски роман о др Саши Божовић (1912-1996), првоборцу, носиоцу Споменице 1941. године и других домаћих и страних признања, познатој докторки у НОР-у, начелнику санитета у партизанским јединицама и жени која је са својим болничаркама спашавала стотине и хиљаде рањеника. Била је војни пензионер и ратни војни инвалид, јер је рађена у једном сукобу.

Лектор књиге књижевник Радован М. Маринковић један од говорника о књизи истакао је речи хвале за Угарчину и при томе рекао да му је Саша била узор, а сама Саша косовка девојка која је издала више запажених књига, а посебно књигу "Теби, моја Долорес".

Мр. Гроздана Комадинић, књижевник и председник огранка Вукове задужбине у Чачку поред осталог рече: "Сличне душе се налазе, друже и сарађују, тако су се нашле душе Драганова и Сашина, зато је Драган осетио моралну обавезу да напише ову књигу".

Присутне посетитеље на промоцији ове књиге поздравио је председник Општинске организације Удружења војних пензионера из Чачка Ђуро Јовановић, честитajuћи Драгану на објављивању ове књиге, на уложеном труду да се иста припреми и објави.

Бојана Јакшић, председник Кола српских сестара (огранак у Чачку) упутила је речи хвале за труд и напор који је уложио аутор ове књиге да би иста угледала светлост дана.

На крају промоције Драгослав Драган Угарчина који је до сада објавио 30 књига, од којих 14 књига поезије и 16 публикација рече: "Ово ми је најдража књига, зато што сам у њој описао једну велику и племениту личност Сашу Божовић, коју сам лично познавао и имао задовољство и част да са њом сарађујем."

Програм промоције увеличали су фрулаши, певачи и уметници на виолини, који су допринели да комплетан програм промоције протекне у пријатном расположењу.

Ило Михајловски

Протокол о располагању војним непокретностима у Ужицу

ШАНСА И ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

Министар одбране Драган Шутановац и градоначелник Ужица Јован Марковић потписали су, 8. октобра, протокол о располагању војним непокретностима на територији града Ужица, којим је предвиђена изградња 110 станова за потребе војске.

Потписаним протоколом, како је изјавио Шутановац, предвиђено је да Војска Србије уступи граду Ужицу на располагање Дом војске у центру граду и касарну „4. пук“ у насељу Крчагово у замену за 110 станова које ће Ужице изградити за потребе војске.

Он је нагласио да ће у Србији ове године, по разним основама, станове добити око 1.300 активних официра и војних пензионера, што је, према његовим речима, рекордан број после распада бивше Југославије.

„Разменом војне имовине за изграђене станове у наредне две године решћемо проблеме свих припадника бившег ужичког гарнизона који немају решено стамбено питање и ово је један од добрих примера како Министарство одбране решава проблеме Војске Србије, али и помаже локалне самоуправе“, рекао је Шутановац.

Град Ужице је, према речима Марковића, већ обезбедио око 500 квадратних метара стамбеног простора за потребе војске док ће остатак тог простора бити обезбеђен у наредних пет година, уз помоћ Владе Србије.

„Намера нам је да у бивши Дом војске што пре сместимо омладински културни центар, као и да се у постојећој касарни, поред станоградње, развија високообразовни центар“, закључио је градоначелник Ужица.

Министар одбране је, између осталог, истакао да ће Министарство одбране помоћи да се погон фабрике муниције „Први партизан“ измести са брда на уласку у Ужице тако што ће фабрици бити уступљена локација на Трешњици. Он је, такође, навео да ће Министарство помоћи и бескаматним кредитирањем градње ове фабрике. Додао је да је у питању амбициозан пројекат, али да Министарство сматра да „Први партизан“ има добру перспективу и углед у свету, тако да ће фабрика на Трешњици омогућити упошљавање нових капитата, већи извоз и запошљавање већег броја људи.

„Први партизан је солвентна фабрика и једна од ретких војних фабрика која је увек плаћала све порезе и обавезе према држави и не желимо да је потпуно исцрпимо градњом нове фабрике тако да ћемо као Министарство одбране помоћи и она ће имати подршку државе“, рекао је Шутановац.

Министар одбране је додао да ће највећа експанзија српске индустрије наредних година бити у области одбране и додао да више послова за наменску индустрију значи ново запошљавање младих људи, посебно инжињерског кадра, што се у домаћој војној индустрији дуги низ година није дешавало.

Шутановац је рекао да је потребно да фабрике наменске индустрије стипендирају младе који ће студирати војно инжињерство и да им је предочена могућност да кроз специјалистичке студије на Универзитету одбране дођу до кадрова.

(Танјуџ)

И КАЈАЊЕ НА РАТЕ

Грађани се најчешће одлучују за неки кредит на основу реклами. Најповољније камате из огласа углавном добијају повлашћени клијенти

Грађани се врло често одлучују за неки кредит само на основу реклами, која је тако упакована да мами „повољном понудом“, односно „ниском каматом“, а када оду у банку, добију нешто сасвим друго, много скупље. Све што им следи, када потпишу уговор јесте кајање на рате. Највише проблема настаје када се узима стамбени зајам, који поједине банке нуде оглашавајући веома повољну камату, а клијенти не прочитају добро сваку ставку уговора, а да су добили нешто друго, од онога што су очекивали, схвате тек када почну да пристижу месечне обавезе.

Добро упакована реклама привући ће пажњу многих, али пре него што се новац, односно кредит потроши, требало би да се види шта се купује, јер оглашавање може да доведе у заблуду потенцијалног клијента. Према одлуци Народне банке Србије, банке су у обавези да приликом рекламирања, објаве ефективне каматне стопе, односно пуну цену сваког кредита. Већина њих то и ради, али то су углавном најповољније камате, које може ретко ко да добије.

И Народна банка Србије саветује грађанима да добро прочитају сваки члан уговора код куће, пре него што ставе свој потпис. Пре свега, морају да буду упознати са укупном ценом зајма, као и са пратећим трошковима и евентуалним променама током периода отплате. Банке врло ретко дају све ове податке у рекламама. Уколико нешто не разумеју, требало би да траже објашњење од банка. Тако да су потпуно сигурни да им је све јасно, могу да се од-

луче за зајам.

- Увек је оно што се оглашава најбоље за клијента у том тренутку, друго је питање колико њих може да добије ту понуду - каже Мирољуб Ребић, члан ИО Сосијете женирал банке. - У нашој банци, камату коју рекламирамо као најбољу, може да добије велики број грађана. То је обично камата коју применујемо за клијенте који су запосленi у предузећима са којима имамо сарадњу.

Пре узимања било каквог зајма, а нарочито стамбене позајмице која се отплаћује до 30 година, потребно је добро размислити и проверити какве трошкове ће имати у будућности. Тако, на пример, код стамбеног кредита, обично се камата формира од шестомесечног еурибора која тренутно износи око један одсто и марже банке. Пре само две године, еурибор је прелазио пет одсто, што значи да у наредном периоду постоји шанса да се врати на тај ниво. Неке банке тренутно нуде веома ниске камате на стамбене кредите, како би привукле клијенте, а да клијенту не скрену пажњу на евентуалне ризике којима могу да буду изложени током периода отплате.

- У периоду пред нама који стиче, веома је неизвесно у ком правцу ће се кретати камате - сматра Миодраг Здравковић, економиста. - Постоји велики ризик повећања цене кредита, када се Европска централна банка одлучи да повећа своју основну камату, односно еурибор због борбе са инфлацијом. Због тога треба бити опрезан.

С. Моравчевић,
„Вечерње Новости“

Кад дужник намеће решења

ПОКУШАЈ ОЗАКОЊЕЊА НЕПРАВДЕ

Притерана уз зид неоспорним чињеницама о недопустивом кршењу озакоњених права војних пензионера, актуелна власт је прибегла образовању радне групе која би требало да изнађе решење за шест година оспоравану исплату дуга корисницима војне пензије. Онима који су иницирали формирање радне групе, најмање је, наравно, стало до права војних пензионера. Њихов је основни циљ да кроз наметнута решења, иза којих ће формално стајати радна група, озаконе – односно перфидно скину са себе моралну и материјалну одговорност због неоправданог и неопростивог односа према бившим војним старешинама. А тај покушај озакоњења свесно нарушавању права, јасно се уочава из расправа вођених на седницама Радне групе, које су дале зелено светло Републичком секретаријату за законодавство да предложи текст Нацрта уредбе, који је, гледано кроз предложену решења, потпуно неприхватљив за војне пензионере.

У наметању решења која одговарају иницијаторима формирања Радне групе, укључиле су се владине и друге републичке институције, предвођене министарствима финансија, одбране и социјалне политичке. Њихове ће предлоге, нема сумње, здушно прихватити представници Фонда СОВО и Републичког фонда ПИО, при чemu ће тројица представника УВП остати у мањини, то јест у немогућности да измене коначну одлуку коју ће наведене институције донети у корист штете корисника војне пензије. Јер, независно од тога што представници УВП не подржавају предлозе решења већинског дела чланова тог радног тела, више је него јасно да ће у сваком случају бити прогласани. Очигледно је, наиме, да предложени текст Нацрта уредбе никако не иде у прилог исправљању неправде почињење над војним пензионерима, захваљујући понајвише онима који се данас наводно боре за исправљање својевремено незаконито донетих прописа.

Подсећања ради наведимо да је пре шест година Министарство одбране незаконитом уредбом ставило ван снаге законски оснажену одлуку Владе Србије којом је била загарантована исплата одговарајућих принадлежности војним пензионерима.

У настојању да данас, после пуних шест година, сперу са себе прљавшину нанету свесним игнорисањем права бивших припадника оружаних снага, првидним залагањем за исправљање неправде, нуде нове подвале увијене у целофан наводне бриге за проређени строј војних пензионера. Једно од неприхватљивих решења које нуди текст Нацрта односи се на обрачунавање затезних камата које припадају корисницима војне пензије који су поднели тужбу суду. Према предлогу, који је Министарство финансија сачинило на предлог Републичког секретаријата за законодавство, затезна камата се обрачунава за период од дана подношења тужбе, а не како је то уобичајено од дана настан-

ка дуга. То практично значи да се држави опршта, а пензионерима одузима износ вишегодишње затезне камате, што је, са становишта законских решења гледано, недопустив правни апсурд. Упоредо с тим, наставља се са одувлачењем – по коме се дуг војним пензионерима, са наведеним незаконским обрачунавањем затезне камате, требало да исплати до краја 1913. године. Многи војни пензионери, имајући у виду њихову старосну доб и здравствено стање, усвоји ли се овај предлог, неће дочекати све рате закинутих им принадлежности.

Наведени и други предлози, који зарад остају само на нивоу предлога, недвосмислено говоре да држава, на разне начине, покушава да са себе скине време одговорности. А то време натоварили су јој својевремено на леђа неодговорни и надобудни министри који су се потцењивачки односили према људима од којих је највећи број пун радни век провео на старешинским дужностима. Добро је, при томе, што су се представници УВП, како наводи председник Љубомир Драгања, одлучно супротставили наведеним, неповољним решењима проглашавајући их „апсолутно неприхватљивим“. Успели су овом приликом наши представници да одложе доношење неповољног решења по војне пензионере и принуде Министарство финансија да приступи изради новог Нацрта уредбе о коме ће, на наредном састанку, расправљати чланови Радне групе.

Имајући у виду чињеницу да да су представници УВП у Радној групи у мањини и да, објективно, постоји могућност да се прогласавањем могу да изгласају решења неповољна по кориснике војне пензије, оправдано се намеће питање: како и на који начин треба да реагује УВП уколико дође до наметања неприхватљивих решења? Ово питање посебно добија на значају када се има у виду чињеница да су, како у даљој тако и у близкој прошlosti, многа реаговања пензионерске организације остајала без резултата. Реч је о разним молбама, жалбама, приговорима, инсистирањима, иницијативама и другим настојањима упућиваним појединим министарствима, правосудним и другим органима. Нажалост, у највећем броју случајева све је то игнорисано, због чега су све чешћи гласови војних пензионера да је крајње време за предузимање радикалнијих мера и поступака уколико војни пензионери и овог пута буду насамарени.

Радисав РИСТИЋ

Из ВМЦ Нови Сад

ЈЕДАН РУЖАН ПОСТУПАК

Нисам веровао својим колегама о поступцима у лабораторији ВМЦ Нови Сад док се нисам сам уверио у то 4. октобра кад се један младић који ту ради иживљавао на рачун пацијентата.

Наиме тога дана био сам присутан када је тај балавац старици од 87 година рекао: „Доктори ме је.. због вас“.

Тај младић нас је због свог незнაња и нерада задржао у ходнику испред лабораторије до 14,45 часова када је једна сестра почела да дели налазе. Каква срамо-

та од 11 часова није могао да разведе тридесетак налаза. То се може проверити јер се на компјутерским листама види и датум и време обраде узорака.

Ко ће нам надокнадити путне трошкове због тога што нисмо стигли код лекара специјалисте? Зар немају у лабораторији лекара са факсимилом који може да овери путне налоге. На то имамо право по Закону о здравственом осигурању. А можда желе да штеде на нама који долазимо на ВМЦ из других градова.

Овакви поступци надобудних младих људи нарушују углед ВМЦ код свију нас пацијентата.

У свему овоме позитивно је било чути господина др Насуфа Куртишевића који је бакицу позвао на одељење чим добије Налаз.

Што се тиче лекара и медицинског осoblja осим овог неваспитаног младића они су за похвалу. Максимално се сви труде да пацијентима помогну.

Надам се да ће начелник ВМЦ предузети мере против овог младића. И да се пуни налози оверавају И у случају да пацијент не стигне до лекара специјалисте.

Имре Шуљок

ПРЕКОР ВОЈНИКУ

Почтовани господине председниче, жао ми је што касним са одговором на Ваше писмо али била сам службено одсутна тако да ме је Ваше писмо јуче сачекало на столу. Јако жалим што се све тако додгило јер до сада притужби на особље наше лабораторије није било а надам се да их убудуће неће ни бити. Морам Вам рећи да тога дана 4.10. 2010. године је рађено у Лабораторији нешто што се ради само отприлике два пута годишње тј. увођење у рад нових реагенаса на биохемијском апарату на коме иначе радимо 23 анализе и од тог посла нам зависи квалитет свакодневног рада. Због тог процеса своје особље је било заузето и силом прилика били смо принуђени да на место на шалтеру ставимо војника на цивилном служењу војног рока јер не бисмо другачије стигли да урадимо и ушишемо све пацијенте од тога дана којих је било поприлично. Војник на цивилном служењу о коме се говори усмено је прекорен и више неће моћи самостално да ради тај посао. Једино ми није јасно због чега ми се нико није у тим тренуцима обратио јер би на тај начин спречили нежељени догађај. Зна се да је за такво понашање осoblja одговоран Начелник службе а ја сам била ту само у радним просторијама које су изоловане од чекаонице и шалтера.

Што се тиче путних трошкова лично их оверавам својим факсимилом свакодневно јер другог лекара у Лабораторији немамо и то никад није био проблем јер сам углавном ту.

Са великим жељом да ћете нас разумети и примити моје лично извиђење са поштовањем.

Начелник лабораторије
Др Гордана Прљевић

Професор др Душан Станојевић открива за "Печат"

У ТИХОМ АТОМСКОМ РАТУ

Да ли је Косово друга Хирошима, зашто се ћути о епидемији карцинома, да ли је извештај лекара из наше Јужне покрајине званична потврда да је НАТО извршио биолошки геноцид над српским народом – открива у разговору за „Печат“ директор ГАК „Народни фронт“ и водећи гинеколог хирург код нас и у свету

„Злочин на Космету, који су изазвали НАТО пројекти обогаћеним осиромашеним уранијумом, превазилази све досадашње светске трагедије, а последице са којима ће морати да живи 60 наредних генерација не могу се ни замислiti“, каже у разговору за „Печат“ водећи хирург гинеколог проф др Душан Станојевић

На питање новинара - чиме је постакнут да прекине десетогодишње ћутање, др Станојевић каже:

„Као председник гинеколошке секције 24. септембра обрео сам се, са још 50 колега из Београда, на састанку у Косовској Митровици, у Звечану. И како, већ по обичају, људима у чијим градовима се одржавају овакви скупови препуштамо да изнесу проблеме који их муче, опет у светлу најmodернијих тенденција науке, чуо сам фрапантне податке о последицама деловања осиромашеног уранијума. Лекари са Косова, углавном Срби, одабрали су тему „Присуство радиоактивног уранијума на Косову“ и њој посветили четири-пет предавања. Према њиховом казивању у целио територији Косова, пала је негде око 21 тона осиромашеног уранијума. Дакле, то није 21 тона некаквих бомби са експлозивом, већ је реч о 21 тони радиоактивног уранијума. Овај податак је узет из НАТО архива из Брисела. Цело Косово је покривено осиромашеним уранијумом којим су затворани земља, вода и ваздух. Чули смо констатацију лекара да је међу децом и мештјем неким одраслим особама регистровано присуство тумора на костима, увећано за 107 одсто у односу на период од пре 1999. године. Данас на Космету свако има у породици по неколико чланова оболелих од рака, а на једном састанку којем сам присуствовао, седело је 50 одсто људи оболелих од ове опаке болести. Све ме је то натерало да у име свог двомесечног унука и свих новорођенчади у Србији, изнесем у јавност ову дугу скривану чињеницу да је српски народ на Космету ушао у праву епидемију карцинома. Свет треба да буде упознат да се на Балкану налази много деце, која и даље треба да живе.“

У овом интервјуу др Станојевић објашњава до каквих су још открића дошле његове колеге?

„Идеја и циљ ових лекара је био да испитују, пошто су сви гинеколози, присуство уранијума у плодовој води и у пупчаној крви, што им је било доступно. Они су за те потребе ангажовали једну генетску лабораторију из Суботице и тако открили, у појединим случајевима, присуство радиоактивног осиромашеног уранијума у плодовој води и у крви пупчаника. Том састанку присуствовала је докторка генетичарка, која ме је питала каквог то има утицаја на плод, какве су по-

следице присуства осиромашеног уранијума у самом плоду и плодовој води. Нисам знао шта да одговорим. Једино у шта сам сигуран јесте да последице могу бити стравичне, али њихове размере, мислим, нико живи не може да предвиди. Друга ствар, која је са становишта гинекологије много значајнија, јесте да је забележена честа појава такозване молахидатозе или гроздасте моле. То је оболење тог ткива, од кога ће се касније створити ембрион постельица.

У ћелијама те гроздасте моле се најчешће јавља генетска малформација. То је оболење које се појављује на почетку трудноће где је плод уништен, а целокупна маса

УРАНИЈУМ У ЛАНЦУ ИСХРАНЕ

„Да бисте избрисали један народ“, истиче др Станојевић, „морате му прво плански затрновати животну средину, а налогодавцима овог бомбардовања радиоактивним уранијумом је управо то пошло за руком. Осиромашени уранијум из земље улази у биљке, од којих су неке хранљиве. У сваком случају, стока једе те биљке, а ми смо у директном контакту са том стоком, коју користимо у исхрани. Пошто је тамо комплетно уништена животна средина, радиоактивни уранијум сада се нашао у комплетном ланцу људске исхране. А чим је ушао у ланац исхране, аутоматски је угрозио сва жива бића на Космету.“

заједно са постельицом развија се као један тумор, који највише подсећа на грожђе. Састоји се од ситних водених циста и расте у бесконачност. А какве ће се тек мутације и малформације јављати, тек ћемо видети. У нормалним ћелијама постоји 46 хромозома, а у ћелијама гроздасте моле њихов број је два или четири пута већи. То је већ генетска аномалија, која се појавила после бомбардовања. У нормалним околностима једна гроздаста мола се јавља у три хиљаде трудноћа, а у овим, после бомбардовања, присуство гроздасте моле је много чешће у односу на ранији период. И изражава се у процентима. Алармантан је и број угинућа плода у раној трудноћи, појава тумора костију код мале деце...

Пазите, тај резултат су приказали лекари, који раде на Косову, као и професори Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Они су поредили појаву гроздасте моле пре бомбардовања 1999. године, са њеном појавом после НАТО бомбардовања. Такође, и појаву тумора костију пре и после бомбардовања. Уочено је да су те појаве учестале и онда су лекари кренули да преbroјавају колико је то чешћа појава. Све о чему вам говорим поткрепљено је статистичким резултатима.

На питање новинара „Печата“ - да ли оно што нас очекује можемо назвати тихим атомским ратом, др Станојевић одговара:

„Лично сматрам да од Хирошиме па до Косова, такав један ратни злочин није забележен. Ово јесте тихи атомски рат, чије последице ћемо сагледати за 600 година. Оно што је врло битно јесте да смо на том предавању чули да је загађено земљиште на Косову, као и вода и ваздух, и да се осиромашени уранијум већ налази у ланцу исхране. Ако се налази у ланцу исхране од тога нема одбране.“

Станојевић је говорио и о другим спличним случајевима на територији Србије.

„Слични случајеви загађења регистровани су и у Панчеву, али тамо није проблем само са радиоактивним отпадом колико и са неким другим хемијским материјама. Оно што се сада намеће као обавеза јесте организовање стручног састанка, и ја сам већ у преговорима по питању регионалне сарадње на ту тему, са колегама из Македоније. План је да у Охриду одржимо један регионални састанак на који би били позвани лекари, и Срби и Албанци са Косова, као и лекари из Албаније и Македоније, и са других подручја Србије. То би била прилика да видимо шта је све заједно задесило. Веза између осиромашеног уранијума и карцинома у Србији је још увек неартикулисана и није узела неког великог маха. Али оно што се намеће као потреба, јесте стварање једне генетске лабораторије у којој би могли да се открију случајеви малформисаних плодова, генетских малформација и оштећења плода“, каже др Станојевић.

Бомбе са осиромашеним уранијумом падале су тамо где ће касније бити распоређени Италијани, који су и први оболели од рака и први обелоданили ту истину. Било је корисно чути и сазнања њихових лекара, каже Станојевић.

„Рекао сам им“, каже, „да ћу се огласити у медијима, и да ћу свету казати све о томе. Али знате како, наш народ је поприлично анатемисан и нама се не верује шта год да кажемо. Ја сам то искусио на својој кожи идући по свету. Где год се негде појавите као Србин, сви вас гледају са омаловажавањем као да је потребно да Србија поново у помоћ позове Арчибалда Рајса, који ће објавити свету шта се овде догађа.“

На питање новинара „ако је Косово српска Хирошима, зашто тај проблем није подигнут на државни ниво, зашто нема националне стратегије, др Станојевић одговара:

„То није питање за мене. Ја сам вам само пренео оно што је било до нас, и што су гинеколози констатовали, а моја је дужност да обавестим целу јавност у Србији и у свету. Јавно мњење се поприлично усталасало. То видим и према позивима које сам добијајо. Са друге стране, стекао сам утисак да су лекари на Косову препуштени сами себи. Наравно да би држава требalo да омогући људима да се испита о чему се ради, а не да лекари са Косова буду иницијатори истраживања и истраживања по последици бомбардовања. И о тим налазима биће обавештена и Светска здравствена организација, која је очигледно под притиском. Било је предлога да се обавесте и америчке невладине организације, истакнути интелектуалци.“

Разговарала Наташа Јовановић

Николај Макаров начелник Генералштаба оружаних снага Русије за „Политику“

ГЛОБАЛНИ НАТО ОПАСАН ПО РУСИЈУ

Генерали Николај Макаров и Милоје Милетић на конференцији за штампу

Начелник Генералштаба оружаних снага Русије, генерал армије Николај Макаров није склон медијском експонирању, али је за „Политику“ ипак дао први велики интервју.

Шта је приоритет у јачању оружаних снага Русије? Конвенционално наоружање, или нуклеарне снаге одвраћања?

Нуклеарно оружје представља важан фактор уздржавања од било каквих војних сукоба. Због тога развој стратешких нуклеарних снага јесте један од приоритетних праваца изградње оружаних снага. Но, грујијско-јужноосетијски сукоб показао је да постојање нуклеарног наоружања у Русији није било препрека за војно-политичко руководство Грузије да донесе одлуку о оружаном нападу на руске држављане у Јужној Осетији. У таквој ситуацији само су формације и јединице снага опште намене могле да испуни постављени задатак.

У којој фази је процес пуне професионализације оружаних снага Русије?

Мишљења смо да је најбоља варијанта имати потпуну војску по уговору. При томе, свесни смо да ОС не могу бити потпуно уговорне, у сваком случају не у додгледно време. У Руској армији комбинација служења по уговору и регрутно служење остаје основни принцип. То је и разлог што ћемо сачувати регрутно служење. То ће нам омогућити не само да обезбедимо пуну комплетност ОС, већ да и без додатних трошкова спремамо мобилизационе ресурсе. У професионалце узимамо само one који су одслужили војни рок и свесно направили избор у корист професионалне војне службе. Таквим војним лицима попуњавају се углавном дужности које одређују борбену способност војних јединица у вези са експлоатацијом сложене и скупе технике.

Како намеравате да „парирате“ новој варијанти америчког ракетног штита у Европи или у Средоземљу?

Пажљиво пратимо развој америчког система ПРО у Европи и сматрамо га неадекватним постојећим ракетним претњама. У овом моменту Русија предузима напоре политичког карактера који су усмерени на наговарање америчког руководства

и НАТО-а да не повлаче једностране потезе у овој области. Мишљења смо да ће размештање америчких противракетних система у Европи такође послужити као стимуланс између осталог и „третим“ земљама за усавршавање балистичких ракета и њихове војне опреме у циљу постизања могућности за њихово ефикасно превазилажење ПРО, што ће неизбежно довести до трке у ракетном наоружању.

Да ли Русија планира да изгради шест нових носача авиона као основу за шест ударних група?

Израда техничког пројекта перспективног руског носача авиона биће завршена за годину-две. На пројекту ради неколико организација. Број носача авиона неопходан нашој држави одредићемо по добијању резултата спровођења огледно-конструкторског рада, утемељеног у државном програму наоружања, уз узимање у обзир тренутне војно-политичке ситуације и претњи војној безбедности наше државе.

Каква је динамика програма постављања на борбено дежурство комплекса ПВО С-400 и ракета „топол-М“?

Ракетни комплекс „топол-М“ већ се налази у наоружању Руске армије и користи се у стационарној и мобилној варијанти. Због опасности од балистичких ракета различитих врста од стране низа земаља у интересу обезбеђивања ефикасне ПВО државе и оружаних снага, у наоружање је ушла и зенитна ракета система нове генерације С-400 „тријумф“. Данас задатке борбеног дежурства у противваздушној одбрани Москве и централног индустријског комплекса врше два таква зенитна ракетна комплекса.

Шта можете рећи о предлогу председника Д. А. Медведева у вези са новим системом колективне безбедности у Европи?

Према нашем мишљењу, неопходност стварања новог система колективне безбедности диктирана је неспособношћу НАТО-а, ЕУ, ОЕБС-а да ефикасно реше актуелне проблеме у области безбедности. Предности споразума о европској безбед-

ности, који је предложио председник Русије Д. А. Медведев, у поређењу са постојећом међународноправном базом, следеће су: споразум претпоставља правна ограничења могућности неометаног ширења војних блокова у Европи и на Атлантику, ставља забрану на размештање већих борбених јединица на територији страних држава, фокусира се сагласност учесница да се настави усавршавање постојећег режима контроле наоружања (Споразум о конвенционалном наоружању у Европи, Бечки документ из 1999. о јачању поверења и Споразум о отвореном небу). Принципи утемељени у споразуму дозволиће свакој учесници да наступи у националном својству, независно од припадности некој алијанси. Најважније, овај нацрт међународно обавезујућег документа претпоставља стварање новог система европске безбедности уз непосредно учешће Руске Федерације и њених савезника на обновљеним критеријумима и принципима.

Какво је Ваше виђење будућности НАТО-а и ширења војне алијансе на исток сада када више нема Варшавског пакта?

Руски прилаз у развоју односа са НАТО-ом заснива се на комбинацији доследне заштите националних интереса и конструкцијног тражења и развоја оних сфера узајамног деловања, где сарадња може донети реалну корист Русији и НАТО-у.

Успели смо да пређемо компликовани пут од конфронтације до унапређеног дијалога и сарадње у интересу безбедности наших земаља.

Истовремено, војну опасност по Русију представља тежња да се војном потенцијалу НАТО-а доделе глобалне функције и да се војна инфраструктура чланица НАТО-а приближи границима РФ, између осталог и путем примања нових чланица у алијансу. Тиме се објашњава негативан однос Русије према ширењу НАТО-а. Не треба заборавити да је ово питање било један од услова уједињења Немачке. Русија је спремна на развој стварног квалитетног узајамног деловања са НАТО-ом у реаговању на реалне, а не умишљене изазове безбедности. Да ли је и НАТО спреман, показаће време и нова стратешка концепција алијансе.

Господине генерале, како оцењујете покушај неких западних кругова да ревидирају улогу Совјетског Савеза у победи над фашизмом и нацизмом?

Други светски рат је највеће крвопролиће у 20. веку. Опште је познато да је Совјетски Савез у том рату имао највеће губитке међу цивилним становништвом и да је дао одлучујући допринос у уништењу фашизма и у ослобођењу Европе од нацизма. У СССР-у није било породице из које неко није ратовао, није погинуо на фронту или није умро у заробљеништву.

Данас смо сведоци тога како се предузимају покушаји да се поново напише историја Другог светског рата, да се искриве узорци и извори његовог избијања. Изврпе се сама суштина догађаја тог периода. Освајачи се представљају као спасиоци, целати као патриоте, а ослободиоци малтене као окупатори. Ревидирање до-принosa СССР-а победи над фашистичком Немачком реализује се у корист неких држава и политичких група које покушавају да добију одређене дивиденде од тог фалсификовања. Да не би дошло до понављања ужасне трагедије као што је Други светски рат, веома је важно одупирати се извртању историје.

**Мирољуб Лазански,
„Политика“**

Сећања Николе Тесле

РАНИ ИМПУЛСИ МЛАДОСТИ

Теслина кућа у Смиљану

Никола Тесла је 1919. године у америчком часопису *Electrical Experimenter* у серији чланака објавио јединствену аутобиографију под насловом *Моји изуми*.

Ту је аутор је дао приказ свог стваралаштва, живота у Америци, рада у Европи, али, и што је можда најзанимљивије, приче из свог детињства. Управо је тај део аутобиографије и изазвао највише интересовања код читачке публике.

Тесла је причао о својим згодама и незгодама када је био мали. Осврнуо се и на неке детаље који су по њему били пресудни да се бави оним чиме се бавио у животу.

„Наши први покушаји су потпуно инстиктивни, подстакнути маштом, животом и недисциплинованом. Са годинама постајемо разумнији, све систематичнији и конструктивнији. Али, ови рани импулси, мада не одмах креативни, представљају значајан тренутак и могу да одреде наше судбине. Заиста, како сада то осећам, да сам их онда разумео и неговао уместо што сам их гушио, знатно бих више оставио свету. Али тек у зрелом добу сам схватио да сам изумитељ.

За то има неколико узрока. Као прво, имао сам брата који је био изузетно надарен – један од ретких појава људске природе коју биолошка истраживања нису успела да објасне. Његова прерана смрт је учинила моје родитеље неутешним. Имали смо коња, поклон драгог пријатеља. То је била сјајна животиња, арапске расе, готово људске интелигенције, коју је цела породица мазила и пазила, пошто је једном приликом спасао живот моме оцу под невероватним околностима. Тај исти коњ је био крив за повреде мого брата од којих је он и умро. Био сам сведок трагичног догађаја и мада је прошло 56 година, слика тога догађаја ни до данас није избледела.

Сећање на оно што је он постигао чинило је сваки мој покушај безвредним у поређењу са њим. Ма шта вредно да сам радио, само је доводило до тога да моји родитељи још јаче осећају

свој губитак. Тако сам растао са мало поверења у себе. Међутим, далеко да су ме сматрали глупим дечаком, ако је судити по догађајима којих се ја још увек добро сећам. Једнога дана градски већници су пролазили улицом у којој сам се играо са осталим дечацима. Најстарији међу уваженом господом, богати грађанин, зауставио се да би дао сваком од нас сребрњак. Прилазеци мени, нагло се зауставио и рекао: „Погледај ме у очи.“ Погледи су нам се сусрели, док сам пружао руку да примим драгоцену новчић, он је на моје за препашће рекао: „Не, нема више, ти не можеш ништа да добијеш од мене, исувиše си паметан.“ Људи су имали обичај да причају смешне приче о мени...

Мада мајци морам да захвалим за свак изумитељски дар који поседујем, и вежбе које ми је отац задавао мора да су биле од изузетне користи. Оне су се састојале од свакодневних задатака. Задавао ми је, на пример да погађам туђе мисли, да откривам недостатке неког облика или израза, да понављам дугачке реченице или да рачунам напамет. Несумњиво је да су те свакодневне лекције чија је сврха била јачање меморије и расуђивања, а нарочито критичког мишљења, биле веома корисне...

До које мере је машта играла улогу у мом детињству могу да илуструјем једним чудним искуством. Као већина деце волео сам да скачем и силно сам желео да се одржим у ваздуху. Понекад је јак ветар пун кисеоника дувао са планина и поигравао се са мојим телом, које је било лако као да је од плуте, а ја бих скочио и дugo лебдео у простору. Било је то чаробно осећање после кога је следило горко разочарање пошто бих доцније схватио да је заблуда...

До осме године мој карактер је био слаб и колебљив. Нисам имао ни снаге ни одважности да донесем било какву чврсту одлуку. Осећања су ми надолазила у великом и малим таласима и не-престано осциловала између две крајности. Изгарао сам од жеља и оне су се умножавале попут хидриних глава. Био сам обузет размишљањем о болу у жи-

воту, смрти, и верском страху. Многе је овладало сујеверје и живео сам у сталном страху од злог духа, од утвара, од дивова, људождера и осталих нечасних чудовиšта мрака. А онда је, одједном настала велика промена која је изменила читав мој живот.

Књиге сам волео највише. Мој отац је имао велику библиотеку и кад год сам могао, покушавао сам да задовољим своју страст за читањем. Отац ми то није дозвољавао и побеснео би кад би ме ухватио на делу. Када би приметио да потајно читам, скривао би од мене све. Није желео да кварим очи. Али ја сам добављао лој, правио фитиље, изливао танке штапове лојаница, и сваке ноћи док су остали спавали, пошто бих запуштио све кључаонице и пукотине, читав све до зоре када је мајка већ започињала свој мукотрпни дневни посао. Једном приликом сам наишао на роман под насловом „Абифи“ (Абин син), српски превод познатог мађарског писца Јожике (Јосика). Ово дело је некако пробудило моју слабу вољу и почeo сам да вежbam самосавлађивање. У почетку се моја решеност топила као априлски снег, али сам убрзо савладао своју слабост и осетио задовољство као никад до тада да радим оно што хоћу. Временом је та напорна духовна вежба постала моя друга природа...

Једном приликом, када ми је било око четрнаест година, желео сам да уплашим неке другове који су се купали са мном. Планирао сам да зароним испод једног сплава и да нечујно испливам са друге стране. Пливање и роњење су ми били природни као и патки и био сам сигуран да могу да извевdem тај подухват. Према томе, заронио сам и када сам био ван њиховог видокруга, окренуо сам се и наставио брзо да пливам према супротној страни. Мислећи да сам сигурно прерони сплав, изронио сам на површину или – на своје разочарање – ударио сам у дебло. Наравно одмах сам заронио напред брзим замасима док, нисам почeo да губим дах. Када сам по други пут изронио, главом сам поново ударио у дебло. Обузело ме је очајање.

Међутим, прикупивши сву снагу, направио сам трећи очајници покушај или резултат је био исти. Мучење настало због задржавања даха постало је неиздржivo, завртело ми се у глави и почeo сам да тонем. У том тренутку, када је моя ситуација изгледала потпуно безнадежном, јавио ми се један од оних већ доживљених блескова светлости и сплав изнад мене се појавио у мом привићењу. Или сам назрео или погодио да постоји мали простор између површине воде и дасака које су стајале на деблима и готово без свести сам испливao на површину, чврсто притисну уста на даске и успео сам да удахнем мало ваздуха, на несрећу помешаног са капљицама воде које су ме скоро угушиле. Неколико пута сам поновио то исто као у сну све док ми се срце које је јако куцало није смирило и док се нисам прибрао. После тога сам неколико пута безуспешно заронио, пошто сам потпуно изгубио орјентацију, али сам коначно успео да изађем из замке када су моји пријатељи већ дигли рuke од мене и почeli да траже моје тело”.

(Са портала B92)

Гогольево трагање за Христом

КЉУЧ ПОЗНАЊА ДУШЕ

Аутора „Тараса Бульбе“, „Ревизора“, „Шињела“ и „Мртвих душа“ својатали су многи. Следбеници реализма у руској књижевности називали су га родоначалником свога књижевног правца, са поносом истичући да су сви они „изашли из Гогольевог Шињела“. Највећа имена руске авангарде с почетка XX века такђе су се позивала на његову поетику фантастичног, сматрајући да је он прокрио пут њиховим књижевним стремљењима. Читалачка публика у њему је видела пре свега изванредног сатиричара, комичара и врхунског приповедача. Али ретко је ко био дорастао да у њему препозна истинског хришћанског ствараоца; ретко ко је познавао другог и другачијег Гогольја - аскету и усрдног молитвеника, настављача светоотаачких традиција у руској уметности, хришћанског мислиоца и публициста.

Иако пишево трагање за Христом није прошло без извесних лутања и падова, његово самопожртвовано служење Ономе Који је једни „Пут, Истина и Живот“ (Јн. 14, 6) оставило је снажног трага на руској књижевности, приправивши пут великим Достојевском и уневши у њу непролазна начела правдольубивости, човекольубивости и богољубивости, због чега ју је Томас Ман својевремено и назвао „најчовечнијом књижевношћу у свету“.

Међу Гогольевим белешкама налазимо и овакву мисао: „Каква је корист лађи од јарбола, крманоша, морнара, једара, сидра, ако нема ветра? И каква је корист човеку од красноречивости, оштроумности, знања, културе, памети, ако у души његовој нема Духа Светога?“ Нема сумње, ова нас пишчева спознаја умногоме подсећа на познато откриће Светог Серафима Саровског о стицању Духа Светога као о циљу нашега живота. Николај Васиљевич био је свестан да не само стицање Духа, него ни истинско познање смисла живота није могућно без дуготрајног и муко-трпног рада на себи, без понирања у дубине свога бића.

„Мене је привлачило све у чему је налазило одраз познање људских душа - од исповести обичних људи из света до искуства пустинjака - и на томе путу, ни сам не знајући како, дошао сам до Христа. Увидео сам да је у њему кључ познања душе човекове, да још нико од душезналацима није усходио на ону висину душевног познања на којој се налазио Он. До овог закључка дошао сам и анализом своје властите душе...“ Сам списатељски дар он је схватао као велики bla-

гослов Божији, али и изузетну одговорност. Зато није чудно то што је у причи „Портрет“ у уста главног јунација, иконописца, ставио овакве речи као поуку упућену његовом ученику: „Спасавај чистоту душе своје! Онај које примио талант од Бога мора бити душом чистији од свих. Јер другим људима много тога ће бити опроштење, али њему се неће опростити“. Није ли ово непосредан одзив на поруку Јеванђеља Христовог: „Свакоме коме је много дано, много ће се тражити од њега“

Још као четрнаестогодишњи деčак, после очеве смрти, записао је: „Овај ударац поднео сам са чврстином истинског хришћанина. Благосиљам те, света веро православна! Једино у теби налазим извор утеше, једино ти ми помажеш да превазиђем свој бол. Прибегните сви Свемогућем, као што сам Му ја прибегао!“ Још док се школовао, почeo је да се занима за богословље, да проучава дела Светих Отаца. Неко време, додуше, допуштао је себи младалачке бунтовне „испаде“ и хирове - да се не прекрсти у храму, да каже понеку ружну или подсмешљиву реч о свештенцима, али са сазревањем тога је нестало. Његов хришћански идеал уобличиће се касније, у четвртој деčенији живота. Непосредан повод за дубоки и одлучни преокрет у његовој души наступиће после тешке болести коју је прележао у лето 1840. године.

Док је у првој половини свога живота настојао да приведе људе Богу указивањем на њихове недостатке и на негативне појаве у друштву, од овог преокрета Гоголь ће све своje

снаге управити на властито духовно усавршавање, делатно покајање и преумљење. „Нађи пре свега кључ за властиту душу, па ћеш тим кључем моћи отворити свачију душу“, - записао је Николај Васиљевич у једном писму. Велики писац дошао је до сазнања да се зло у свету не може победити било каквим спољашњим деловањем, па ни снагом књижевне речи, ако оно није праћено унутарњим очишћењем и охристовљењем. Стога је као свој, али и основни задатак сваког истинског уметника он видео безрезервно приволевање Цркви Христовој и дубоко усвајање истине свете православне вере.

Сачувано је доста сведочанстава о Гогольевом духовном животу тих година. Један пријатељ који га је упознао за време боравка у Риму записао је: „Већ тада Гоголь ми се чинио изузетно побожним. Једном приликом сви Руси дошли су на свеноћну службу у руски храм. Видео сам да је дошао и Гоголь, али после извесног времена изгубио сам га из вида, тако да сам помислио да је можда раније напустио службу. Нешто пре завршетка бденија изашао сам у пронаос, пошто је на месту где сам раније стајао већ било загушљиво, и тамо сам, у полуумраку, приметио Гогоља: клеао је у једном углу, оборене главе. Док су се читале неке молитве, он је усрдно метанисао...“

Из тих година датира и његово искрено признање пријатељу Н. Д. Белозерском: „Чини ми се да ми више лежи манастир него живљење у свету“. Другом пријатељу, Н. М. Јазикову, писац исповеда: „Потребна ми је осама, апсолутна осама. Нисам рођен за трзвавице које намеће свакодневни живот. Сваког дана и сваког часа све јасније осећам да нема узвишијег удела на свету од звања калуђерског...“

„Лествица“ Св. Јована Лествиčника била му је најомиљеније штиво, а најдрага молитва - „Господе, дај ми сузе умиљења и сећање на смрт“ (седма молитва Св. Јована Златоуста пред одлазак на починак). Молитве је узносио и својим речима, при чему је неке од њих и забележио: оне су несумњиво сведочанство његове топле љубави, дубоке вере, искрене наде и свецеле укорењености у Тројесунчаном Господу.

Године 1845. Гоголь поново пада у постельју. После мучне и тешке болести његова решеност да се у потпуности приволи Господу све је изразитија. О томе периоду у његовој преписци налазимо и овакво сведочанство: „Живео сам у унутрашњости свога бића, владао се као да сам у манастиру, нисам пропустио скоро ниједну службу у нашој цркви...“ Духовни напори нашли су одраза и на његовом физичком лицу. „Гоголь је остарио, али је стекао једну посебну врсту лепоте, која се не би могла другачије окаректисати него као лепог

та мислећег човека", - сведочи П. В. Ањенков..."

Искусио је и сиромаштво, које је доживео као својеврсну припрему и пробу за полагање завета нестичања. „Сиромаштво је велико благајство, кога свет још није свестан. Али онај кога је Бог удостојио да окуси сласт његову, онај ко је заволео своју просјачку торбу, неће је продасти ни за каква блага овдашњег света..." Писац-аскета почиње да озбиљно размишља о одласку у манастир. „Нема звања узвишијег од монашког, и дај Боже да се удостојим да понесем монашку ризу - већ и сама помисао на њу испуњава радошћу срце моје", - пише он грофу А. П. Толстоју. „Ипак", - исповеда се писац, - „без призыва Божијег то се не може учинити..."

Неколико пута боравио је у знаменитом Оптинском манастиру, за који је записао:

„Мислим да ни на самој Светој Гори није лепше! Овде је благодат опипљиво присутна. Нигде нисам видeo такве монахе. Чинило ми се да са сваким од њих разговара све што је небеско..."

Иза себе је, поред приповедака и романа који су ушли у златни фонд светске књижевности, Николај Гоголь оставио и обимну духовну прозу, у којој је успео да савременицима и потомцима пренесе драгоцену искуства литургијског и подвижничког живота Православне Цркве.

„Почетак, корен и темељ свега јесте љубав према Богу. Али нама је тај почетак на крају, и ми све што постоји у свету љубимо већма него Бога. Бога ваља љубити тако да све друго, све што је мимо Њега, узимамо за споредно и мање важно, да законе Његове држимо за више и важније од свих наредби људских, савете Његове - више од свију савете људских, и да се много више бојимо да увредимо Бога него ма кога од људи", - поручује писац у свом „Правилу живљења за хришћане у свету".

„Земни живот наш не може бити ниједног трена спокојан - то вазда морамо имати на уму. Бриге само сустижу једна другу, данас овакве, сутра онакве. У свету је наше призывање - војевање, а не празновање: победу ћемо славити на ономе свету. Овде смо дужни да се мушки, не малаксавајући духом, боримо, како бисмо добили више награда, већу славу на небесима". Гоголь је на томе крстоносном, али победном путу пролио много суза и зноја, умноживши и на добро душа људских употребивши таланте које му је Господ подарио. Нека би његово одважно и неуморно сведочење Христа било подстрек свима нама да у нашем свакодневном раду и стваралаштву не заборављамо Онога ко је извор живота, да бисмо од Њега и награду примили и у овоме веку, и у будућем.

Др Ксенија Кончаревић
(Из фељтона о Гогольу)

Пише:
Крсман
Милошевић

Покушај да се Србија приближи Енглеској

ХЛАДНО ОДБИЈАЊЕ ИСПРУЖЕНЕ РУКЕ

Др Владан Ђорђевић, председник српске владе, чинио је све да се Србија ослободи велике везаности за Русију и Аустрију и некако приближи Енглеској, али, енглеска краљица Викторија, одбила је посету краља Александра Лондону. Изненађење је уследило када је краљица, уз све почести, примила црногорског кнеза Николу, чиме је показала да је Енглеској важнија Црна Гора од Србије јер има море.

Готово у току целог 19. века, две велике европске силе, Русија и Аустрија, бориле су се за доминацију на Балкану, а првенствено у Србији. Са променљивом срећом, мала српска краљевина је од тога имала и користи и штете. Ривалство две огромне царевине доносило је директно мешање у унутрашње српске прилике. Па тако, поводом избора српског суверена, шефа владе, доношења устава или неког важног закона, биле су неопходне консултације у Петрограду и Бечу.

Када је крајем 19. века на чело српске владе дошао веома интелигентни, проницљиви и утицајни политичар др Владан Ђорђевић (1844-1914), човек режима "чврсте руке" у служби краља Милана, он је без много оклишавања предложио краљу Александру Обреновићу, Милановом сину, да "окрене лист у спољној политици" и малу српску краљевину чвршће веже за Енглеску.

У осмишљеној намери да што пре оствари ову своју идеју, др Ђорђевић је сугерисао краљу Александру "... како је крајње време да посети краљицу Енглеске... пошто је већ посетио многе владаоце и државне поглаваре...". А онда, добивши Краљево одобрење, он је 19. марта 1898. писао Чеди Мијатовићу, тадашњем српском посланику у Лондону, да испита терен: "како би на Краљичином двору и код енглеске владе било примљено службено саопштење да наш Краљ има намеру да посети Њено Величанство Краљицу Енглеске".

У то време на британском престолу налазила се чувена краљица Викторија (1837-1901), раније проглашена и за царицу Индије (1876), за чије је владавине везан успон и развој енглеског колонијалног царства, па се то време у Енглеској често назива "викторијанским веком". Др Владан Ђорђевић, инспирисан својом

идејом да "српски чун веже за велики енглески брод", изгубио је из вида бар две чињенице: прву, да је краљица Викторија тада имала преко 80 година (рођена 1819) и да је била на измаку својих снага, и другу, да је српска краљица у то време имала "монархијски стаж" од само 16 година, пошто је Србија постала краљевина тек 1882. године. Дабоме, то није могло очарати суверена вишевековне енглеске империје.

Наведене чињенице су се убрзо показале тачним. Чеда Мијатовић је у вези свога предлога да краљ Александар посети Енглеску, добио 13. априла 1898. писмени одговор од Барингтона, шефа кабинета председника енглеске владе лорда Роберта Солзберија (1830-1903), где се каже: "Драги господине Мијатовићу, пре известног времена лорд Солзбери је говорио са краљицом о жељи краља од Србије да посети Енглеску... Али она сада није у стању да прими посету никаквог суверена са којим се већ не познаје, и лорд Солзбери у таквим околностима осећа немогућност да у тој ствари наваљује више него што је већ учинио".

Разумљиво, Мијатовић је био изненађен када је преко својих дипломатских веза дознао да је краљица Викторија у исто време када је ускратила гостопримство српском суверену, одликовала високим орденом тадашњег црногорског кнеза Николу Петровића (1860-1918), па је Солзберију упутио занимљиво питање: "Чудновато је да краљица не може да прими једнога балканског владаоца, који води политику истинске независности... од сваке друге силе па и од Русије...".

Лорд Солзбери му је одговорио: "Разумем шта хоћете да кажете, али ја вас могу уверити да то одлико-

После Мајског преврата енглеска слика о Србији била је прилично лоша: краљ Александар и краљица Драга

вање није дато на мој предлог. Ми врло добро знамо односе кнеза Николе према Русији. Али, краљица има једно једино конституционално право у којем њени министри не могу да стављају вето, а то је – давање ордена. Поводом женидбе Батенберга, ћерком кнежевом, кнез Никола се лично представио краљици у Ници и учинио је на њу повољан утисак својом појавом и ношњом. Краљица је тад имала прилику да види неке од његових ћери, које јој се јако допадају. Тај је орден ствар чисто њених, тако рећи породичних и личних осећања, и ништа више”.

А онда, само неколико дана после оваквог одговора Солзберија, као гром из ведра неба, пукла је у енглеској штампи вест да кнез Никола долази у Лондон и да ће бити “примљен са свим почастима које припадају владару једне независне земље”, од краљице Викторије. Након завршене посете кнеза Николе, српско Посланство је правило анализе и процењивало – због чега је енглеска влада тако срдечно дочекала кнеза Николу, а веома хладно одбила српског краља. Уместо нагађања, одговор на то питање дао је сам лорд Солзбери. У разговору са Мијатовићем, рекао је: “Све би било лепо, када би Србија имала море”. Очигледно, великој поморској сили драка и близка је била Црна Гора са њеном малом, али стратешки врло важном

обалом на Јадранском мору, него “безобална Србија”.

Ни умни др Владан Ђорђевић, ни дипломата Чедомир Мијатовић, али ни многи други у тадашњој влади Србије, нису, на несрећу, имали у виду, или нису знали за чуvenу изреку да “Енглеска нема ни вечних пријатеља, ни вечних непријатеља. Вечни су само енглески интереси”.

После Мајског преврата (1903), енглеска слика о Србији била је поприлично лоша. Тек за време Првог светског рата ситуација се поправила. У Србију тада долази око 600 лекара и болничарки. Упркос утицају политичких и економских интереса Енглеске, културни додири између Србије и Острва, одржавали су се највише захваљујући неким угледним и анонимним појединцима који

су свој траг оставили у првим деценијама 20. века. У том тешком времену, најхуманије и незаборавно Србију је “додирнула” једна жена, лекар, чија је дубока љубав према Србији надежвала све касније историјске и животне промене. Реч је о Илеји Инглис (1864-1917), на чију иницијативу је основана Болница шкотских жена у Единбургу, која је већ 1915. стигла у Србију, у Крагујевац. Годину дана касније, упркос наређењу да се врати, она је остала са српском војском. Инглисова је отишла у Русију да служи у Првој српској добровољачкој дивизији која је у Добруци припојена руским снагама. Умрла је на рукама српских војника, па није остварила свој сан – да се врати у Србију и отвори болнице за жене и децу. Енглески ђак и њен познаник, владика Николај Велимировић, записао је: “Физичке ране српских војника лечила је својим знањем. Њихове душе лечила је својим озареним лицем. Тихо, ужурбано, смешећи се, то је био њен начин. Снажила је веру својих пацијената. Шкотска тешко да је могла у Србију да пошаље бољег мисионара...”.

Дакако, сем Инглис, треба се подсетити и Флоре Сенду (1876-1956), која је у Србију стигла 1914. преко Црвеног крста. Примљена за редовног српског војника са својим саборцима се повукла преко Албаније, а касније се борила на Солунском фронту. Као једина жена официр Српске војске, обучена у униформу,

свуда је изазивала огромну пажњу и дивљење. Леди Пеџет (1881-1938) је радила у српским болницама током Балканског рата 1912, а касније је била прва која је пружила уточиште књижевнику Милошу Црњанском. Понекад заборавне Србе треба подсетити и на историчара, научника и политичара безрезервно склоног Србима – на Роберта Вилијама Ситом-Вотсона, који је први пут посетио Србију 1908. када се сусрео са Јованом Дучићем, Јованом Цвијићем, Слободаном Јовановићем и другим личностима из тадашње српске интелектуалне елите. “Додири” поменути преко ових имена, уз многа друга, недвосмислено сведоче о хуманизму и саосећању, данас прогнаном из савременог живота, на рачун егоизма и искоришћавања других.

Везе Србије са Енглеском, дакле, ни близу нису биле као оне са Русијом, Француском, раније Аустријом и Немачком, где су многи будући уметници, архитекте, инжењери и други одлазили на школовање. Па, ипак, у свакодневном животу данашњег Београда, Енглеска је присутна кроз називе улица и изглед поједињих делова града. Мање или више, сви знају за Макензијеву улицу, мада не знају када и зашто је живео у Београду. Котеж, “вртно насеље”, означава кућу у врту, на периферији, у селу. Део познат као Чубура, био је Макензијево имење. Иначе, Франсис Харфорд Макензи (1833-1895), стигао је у Србију као добровољац у доба српско-турских ратова (1876-1878). Бавио се хуманитарним радом и просветитељством, а његово најзначајније дело је стамбено насеље из 1886. “Енглезовац” у Београду.

Као пре њих Макензи, архитекте, браћа Хуго и Едвард Маклур, стigli су у Србију као добровољци у време Балканских ратова. Из њих је на Топчидерском брду остала и кућа од фасадне цигле коју су пројектовали када су одлучили да се трајно настапе у Београду. О утицају архитектуре са Острва говоре бројне куће богатих индустријалаца текстила, међу којима и породице Теокаревић. По узору на “вртна насеља” пројектована је београдска Професорска колонија (1926). И данас, школованији војници међународних снага који из Енглеске долазе на Косово, са огромним изненађењем доживљавају кад у брдима, у Звечану, виде насеље “Енглеска колонија”, изграђено у трећој деценији прошлог века, када су Енглези експлоатисали руднике Тrepче. Ни савезништво у два светска рата, ни поменути културни “додири”, нису довољно приближили Србију и Енглеску (Велику Британију, чији се назив користи од 1707. када је проглашена унија између Енглеске и Шкотске).

Како се припремити за сезону прехлада и грипа

Пише:
мр сц. др
Часлав Антић

БЛАГОТВОРНИ РЕЦЕПТИ

Јесен је време када су прехладе честе. Кијавица, цурење носа, малаксалост, пад имунитета најчешћи су показатељи прехладе која се врло често преболи "с ногу". Ретко ко у оваквим ситуацијама иде по савет код доктора, а болест покушава да се победи топлим чајевима, витаминима и супицом из кесице. Како да препознате прехладу, али и да се припремите за одбрану од ње?

Прехлада, грип или инфлуенца је лако преносива заразна болест. Преноси се капљицама у ваздуху, које настају кијавицом, кашљањем, па чак и са мим говором заражене особе.

Инфекције са сва три типа вируса узрокују исте симптоме, али различите тежине. Вируси А и Б изазивају грип са јаким израженим симптомима и често су узрочници епидемија, док вирус Ц изазива благи облик болести, понекад чак и без симптома.

Болест започиње наглом појавом симптома - повишеном температуром, грозницима, главобољем или боловима у мишићима. Симптоми који указују на болест дисајног система јављају се нешто касније када је већ сасвим извесно да је особа оболела.

Код већине људи симптоми слабе после два-три дана, а престају након недељу дана. Кашаљ и осећај умора могу трајати и до недељу, две после излечења.

Вакцину против грипа може да прими свака особа која задовољава одређене критеријуме. Под паролом „боље спречити него лечити“ неки доктори препоручују вакцинацију сваке године.

Садржај вакцина сваке године се мења према упутствима Светске здравствене организације.

Вакцинација се, пре свега, препоручује особама које су свакодневно изложене ризику од заразе (здравствени радници, особе које обављају послове на местима са великим прометом људи), старијим особама због смањене отпорности организма, људима с хроничним болестима, женама које планирају трудноћу, као и особама које раде са децом.

Особе које су алергичне на перје и јаја не би требало да се вакцинишу, јер су јаја укључена у процес производње вакцине.

Највећи број људи преболи "с ногу" прехладу, иако то није препоручљиво. Одлаже се одлазак код лекара, а примењују се рецепти наших бака и лекови из „домаће кухиње“.

Традиционалан начин лечења подразумева уношење веће количине течности, мириовање, инхалацију, испирање носа физиолошким раствором или „морском“ водом,

испијање топлих чајева, али и конзузиранje одређене врсте намирница и ра-

зних „суплемената“ који ће помоћи да особа што пре оздрави.

Неки суплементи имају доказано благотворно дејство код прехладе и грипа.

Уносом неких од њих може се у потпуности спречити развој болести, а у већини случајева се могу ублажити симптоми, спречити компликације или скратити време трајања болести.

Такво деловање имају: витамин Ц, витамин А, витамин Е, цинк, бели лук, прополис, пробиотици, воће и поврће

ПРЕХЛАДА КАО БЛАЖИ ГРИП

Иако је јесен календарски стигла, још се осећају последњи трагови лета. Прохладна јутра и сунчани поподневни сати с температурома изнад 20 степени представљају идеалне временске прилике за развој прехладе, најчесталије заразне болести. Досадно кијање, шмрцање и бол у грлу можете избегти или барем ублажити ако се заштитите на време.

Прехлада се може назвати блажом верзијом грипа, заразне болести од које сваке зиме оболе милиони људи широм света.

Људи често греше мислећи да је свака прехлада, вироза или болест с температуром грип, међутим грипом се сматра само она болест која је проузрокована вирусима А, Б и Ц.

Грип и прехлада се разликују по томе што грип има јаче изражене симптоме - висока температура изнад 39 степе-

Антибиотици

Када се особа прехлади или оболи од грипа најчешће се пита да ли да узме и неки антибиотик. Међутим, антибиотике никако не би требало узимати на своју руку, без консултације са лекаром.

Антибиотици су потребни једино ако се развила додатна бактеријска инфекција дисајних путева, али то се може утврдити само прегледом лекара и додатним анализама уколико за њима постоји потреба.

Типични симптоми грипа

- температуре преко 39°C, понекад праћена грозницом (код деце температура може бити и виша)

- болно, суво грло, могућа промукlost
- болови у грудима
- сув и надражајни кашаљ
- којунктивитис (упала очне спојнице)

- болови у мишићима и зглобовима
- исцрpljenost
- главобоља
- „цурење“ запушеност носа

ЧАЈЕВИ И ВИТАМИНИ

- топли чај с лимуном (воћни, мешани, домаћи, зелени, камилица, нана, липа)

- витамин Ц (за одрасле шумеће таблете, за децу витамин Ц у праху)

- мед
- воће и поврће
- топле супе
- сокови од свежег воћа (сок од по-моранџе, грејпа, мандарине, јабуке)

ЖАЛФИЈА

Од чајева жалфија је неприкосновено средство чија је лековитост откривена још у старом Риму. Природни је антисептик и антибиотик широког спектра, делује антимикробно и опушта глатке мишиће, а користи се и у инхалацији код упале дисајних органа.

ни, дрхавица, болови у мишићима и зглобовима, малаксалост, а код деце не-ретко и мучнина, односно повраћање - и јавља се углавном зими.

Упркос усталјеном понашању, када се јави бол у грлу, у затвореном и загрејаном простору није добро носити шалове и цемпере с високим оквротником. Многи верују да се на тај начин штите од болести грала, али ако се превише загрева, тај део тела постаје још осетљивији. Утопљавање је пожељно тек на ниским температурама.

Кад је реч о исхрани, требало би избегавати павлаку, јаја, пуномасне сиреве, сухомеснате прерађевине, говеђе месо, свињско месо и запржена јела која се варе неколико сати. Што се тиче размака у оброцима, пожељно је на сваких пар сати конзумирати мање оброке и одабране напитке. Храну која изазива гађење, или је на било који начин одбојна, не би требало уносити у организам оболелог.

ОБАВЕШТЕЊЕ О МОГУЋНОСТИМА ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НА НАКАНДУ ЗА ШКОЛОВАЊЕ

У складу са важећим законским прописима:

Деца војног лица које погине или умре од задобијене ране, повреде или озледе, односно болести која је настала или се погоршала као последица вршења војне службе, а која су рођена у браку, ван брака, или усвојена, ако нису старија од 18 година, односно 26 година, ако се налазе на редовном школовању, осим деце која су у радном односу, а без обзира на године живота – ако су трајно и потпуно неспособна за рад имају право на месечну новчану накнаду за време школовања и друге накнаде у вези са школовањем, ако не остварују стипендију по другом основу.

Дете остварује стипендију по другом основу и ако су му за време школовања, према општем акту школе, бесплатно обезбеђени смештај и исхрана.

Накнада за школовање обухвата месечну новчану накнаду, накнаду за набавку књига и школског прибора и накнаду за групну рекреативну наставу, односно екскурзију, које организује школа, ако трошкове групне рекреативне наставе, односно екскурзије сноси корисник накнаде за школовање.

Накнада за школовање не припада кориснику накнаде за разред школе, односно годину студија, коју корисник накнаде за школовање поново уписује, осим ако корисник накнаде понавља разред основне школе.

Редовним школовањем сматра све време трајања школовања у земљи, које је општим актом школе, односно одговарајућег факултета одређено као време потребно за завршетак те школе, односно факултета, у које се рачуна и апсолвентски стаж, ако је тај стаж утврђен, а најдуже до краја месеца у коме се према одговарајућем акту факултета, завршава апсолвентски стаж.

Документа потребна за остваривање права на накнаду школовања деце

1. Захтев за остваривање права на накнаду школовања деце

- ако је дете малолетно захтев подноси законски заступник (мајка или старатељ) а у случају пунолетства корисник накнаде

2. Изјава да ли дете прима стипендију по другом основу

- ако је дете малолетно изјаву даје законски заступник (мајка или старатељ) а у случају пунолетства корисник накнаде

3. Потврда из школе (основна, средња) или уверење (виша школа, факултет) о редовном школовању детета у текућој школској години - оригинал

4. Извод из матичне књиге рођених за дете - оригинал или оверена фотокопија

5. Уверење надлежне војне поште о окол-

ностима смрти оца детета - оверена фотокопија

6. Извод из матичне књиге умрлих за оца детета - оригинал или оверена фотокопија

7. Фотокопија чековне картице о текућем рачуну на који би се исплаћивала накнада за школовање искључиво за власника текућег рачуна

8. Фотокопија личне карте за власника текућег рачуна грађана

9. Уколико је активно војно лице преминуло, потребно је доставити медицинску документацију о лечењу именованог, која би била прослеђена Главној војно-лекарској комисији на налаз, оцену и мишљење да ли је смрт војног лица наступила од болести која је настала или се погоршала као непосредна последица службе у Војсци.

Наведена документа слати на адресу: Министарство одбране, Сектор за јудиксke ресурсе, Управа за традицију, стандард и ветеране, Немањина 15, 11000 Београд

ОСНОВНЕ НАПОМЕНЕ: Напред наведена документа се достављају када се први пут подноси захтев за остављавање права на накнаду за школовање.

У случају поновног подношења захтева за остваривање права на накнаду за школовање, корисник накнаде подноси захтев за остављавање права, доказ о редовном школовању и изјаву да не прима стипендију по другом основу.

За остављавање права на накнаду за набавку књига и школског прибора, сваке године захтев подноси законски заступник или корисник накнаде уз који доставља и потврду о редовној уписаној школској години, а за остављавање права на накнаду за групну рекреативну наставу, односно екскурзију, потребно је, након изведене рекреативне наставе, доставити потврду издату од надлежног органа школе, у којој мора бити наглашено да је корисник накнаде био учесник исте, где и када је изведена и износ трошкова у динарима.

Право на накнаду за време трајања апсолвентског стажа, остављају се на основу уверења издатог од факултета да је студент стекао статус апсолвента у односу на школску годину и време трајања апсолвентског стажа.

Једном изгубљено право на накнаду за школовање не значи трајно изгубљено право. Ако ученик средње школе или студент обнови годину, губи право на накнаду за школовање за ту школску годину. У случају да ученик, односно студент, редовно упише наредну годину школе, односно студија, поново остављају право на предметну накнаду, с тим што мора поднети захтев уз доказ о редовном школовању.

Референт за социјална питања ВС Дана Марковић, телефон 011/3201-689 и 011/3201-689
email: dana.markovic@mod.gov.rs

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знаете да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:

-организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,

- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продажа погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почести,
- помоћ око срећивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигурјујућег унаприједеног уговора.

-бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС или директно на тел. 011/8333-142 и 011/2161-769.

Адвокатске услуге

ПОВОЉНИЈЕ ЗА КВП

На основу уговора о пословној сарадњи закљученог са УВПС, адвокати:

„Ивана Ц. Јовановић, из Београда - ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), телефон 011/2644384 и 064/1735395;

„Љиљана Јаковљевић, из Београда - ул. Чубурска бр.2, Занатски центар „Пејтон“, телефон 011/2446977 и 064/1427122;

„Станојко Михајловић, из Београда - Булевар Зорана Ђинђића бр. 76/28, телефон 011/145617 и 064/1280990,

Обављаће за потребе војних пензионера следеће правне послове:

1)Давати бесплатне правне савете, и

2)Уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 20 одсто (адвокати Љиљана Јаковљевић и Станојко Михајловић), односно 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић) пружаће све остале адвокатске услуге.

Адвокати ће клијенте примати: Ивана Јовановић уторком, Љиљана Јаковљевић средом, а Станојко Михајловић петком, сви у времену од 17 до 19 часова.

Књигу ТАЈНА ДОБРОВОЉАЧКЕ УЛИЦЕ,

аутора Миладина Петровића, сведока догађаја, можете купити у књижари Војна књига, Васе Чарапића 22, у центру Београда.

ПРОДАЈЕМ КУЋУ У ПИРОТУ

У центру Пирота повољно продајем 1/2 куће са посебним улазом која се састоји од тространог конфорног стана на спрату са двориштем и помоћним просторијама. Звати од 16 до 20 часова. Тел.011/164-464

ПРОДАЈЕМ

повољно домаћу ракију
шљивовицу, лозовачу и кајсијевачу, старе до 15 година, и квалитетан мед. Наручивање на телефоне
062/265-275 и 018/531-581.

АНЕГДОТЕ О ПАТРИЈАРХУ ПАВЛУ

Кад су га лекари ВМА питали како се осећа, у даху је изустио:
- То ме питајте када остарим, још сам ја млад!

Кад се са ортопедском ходалицом појавио у Патријаршији, прво се нашалио на свој рачун: - Ето, ја сам само мало пао, па сад морам да гурям ово чудо.

Један београдски боем истрачао је из кафане кад је видео патријарха да иде у Саборну цркву. Преплићући језиком рекао му је: „Нас двојица смо најбољи људи на свету“, а патријарх му је на то одговорио: - Јесмо, ал' кад попијемо ништа не вљамо.

Упозоравајући на штетност дувана, често је умео да каже: - Да је Бог хтео да човек пуши, уградио би му оџак.

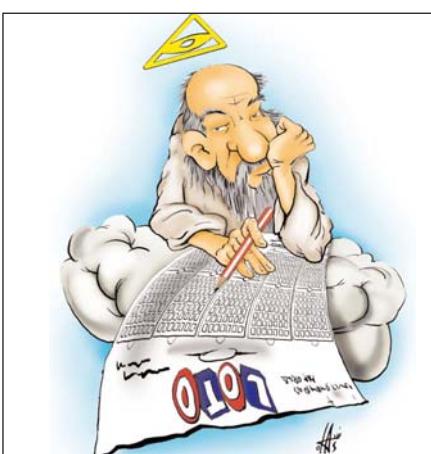
Пошто је био познат да иде кроз Патријаршију и гаси сијалице како се „узалуд не би трошила струја“, једном је ухватио младог чиновника да послерадног времена на компјутеру гледа

забавне сајтове. Кад је чуо патријархов глас иза леђа, следио се, а Павле му је рекао: - А ти на то трошиш струју?

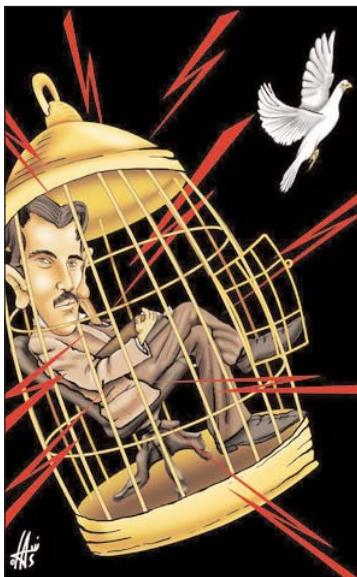
Идући у цркву на Бановом брду усред лета био је упоран да се користи аутобус. Кад је његов пратилац потегао аргумент да је врућина, да су аутобуси „препуни разголићеног женског света који иде на плажу на Аду Циганлију и да није згодно, патријарх није попустио: - Знате, свако види оно што жели.

Излазећи из Патријаршије, упитао је свог пратиоца:
- Чија су то толика луксузна кола паркирана?
- Наших владика. Дошли су њима на Сабор - одговорио је пратилац.
- О, Бог их видео! Шта ли би тек возили да нису дали завет скромности?! - духовит је прокоментарисао патријарх Павле.

-Кад је на једном пријему бивши амбасадор САД Ворен Зимерман питао патријарха Павла шта може да учини за СПЦ, патријарх му је одговорио: - Само немојте да нам одмажете, на тај начин ћете нам помоћи!

КАРИКАТУРЕ: Никола Оташ

ГЛАСНИЈЕ, НЕ ЧУЈЕМ

Краљ Милан Обреновић и премијер Милутин Гарашанин на релацији Ниш-Београд давне 1885. године, у јеку српско-бугарског рата, водили су први међумесни телефонски разговор. Пошто је веза била изузетно лоша, а шуштање и крчање деконцентрисало краља, он је Гарашанину упорно понављао „Милутине, гласније“.

У једном тренутку Гарашанину је „пукao филм“ од краљевог сталног опомињања, па му је лјутито одговорио: „Ваше височанство, ја толико вичем да, када бих сада стао на кров Саборне цркве, могли бисте да ме чујете и без телефона“.

ШПИЈУНАЖА

Главни судија Војног суда целе ноћи није ока склопио. Чекало га је суђење који је представљао врхунац његове каријере. Одређен је да суди једном правом правцатом шпијуну!

Целе ноћи су се кроз судијину главу смењивале мисли и слике. Како ли изгледа? Да ли је као из филмова? Можда као Цемс Бонд? Или је неки сасвим неупадљив или лукав у прерушавању? Можда је неко кога познаје?! И да ли ће успети да докаже његову кривицу? Да ли има довољно доказа? Проблем ће бити што нема сведока. Али ипак је уважен на делу како одаје војне тајне!

Главни судија Војног суда се тог јутра лепо обукао и дошао на посао са осећањем посебног тренутка. Пре почетка суђења ипак је гучнуо из плакара мало вотке, тек да мало смањи огромну трему и свечаним кораком је заузео своје место у судници.

- Уведите оптуженог! - наредио је судија одлучним гласом.

У судници је војни полицијац унео птицу у кавезу и ставио је на место за оптуженог. Судија није могао да верује својим очима!

- Шта то треба да значи! - продрао се кад је дошао до даха. - Где је оптужени?

Владала је напета тишина, а онда се јавио за реч војни тужилац.

- Господине судија, ако допустите, оптужени је на месту предвиђеном за оптужене!

Судија је већ губио стрпљење.

- Па то је обична птица!!

- Није баш обична - усудио се да настави војни тужилац. - То је врабац!

Тада је судија потпуно изгубио живце. - Како се усуђујете!!! За ово ће неко дебело да одговара! Уместо да доведете осумњиченог шпијуна који је непријатељима одавао наше војне тајне, ви сте ми потурили обичног врапца!

Војни тужилац се није дао збунити.

- Господине судија, све је регуларно и по пропису. У истражном поступку је непобитно утврђено да наше војне тајне и врапци знају...

(Слободан Симић,
ЕТНА, часопис за сатиру